

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 1

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE9

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACION:

Casa do Concello

TIPO DE ELEMENTO:

Edificio dotacional exento

LOCALIZACION:

Carballeira de Sta. Minia ou de Pedrouzos.
Coordenadas:

TITULARIDADE:

Pública

DESCRICION:

Trátase dun edificio de granito de planta rectangular composto por un soto, planta baixa e unha altura. Os muros están compostos por perpiaños rectangulares sen pulir. Nos paramentos dispóñense, de maneira rítmica, unha serie de vanos de forma cúbica (xanelas) e cuadrangular (portas) entre os que se localizan galerías acristaladas de aluminio lacado que sobresaen do lenzo do muro para ganar calor, espacio e luz, ao tempo que unifican a altura e melloran o deseño estético do edificio.

A división interna estrutúrase –no andar principal– a través de muros a media altura completados por cristal, o que mellora notablemente a iluminación, así como a percepción diáfana e transparente do espacio, o que o convirte nunha metáfora do que debe ser a función pública.

**ZONA DE ORDENANZA NO PXOM
NA QUE SE ATOPA:**

Espacio Libre

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO: SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS: CONSERVACIÓN: SI REESTRUCTURACIÓN: NON

RESTAURACIÓN: SI ADICIÓN PLANTA: NON

CONSOLIDACIÓN: SI REHABILITACIÓN: SI

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO: Iluminación nocturna do edificio que permita valorar os seus atributos e a súa función no espacio dende unha nova perspectiva.

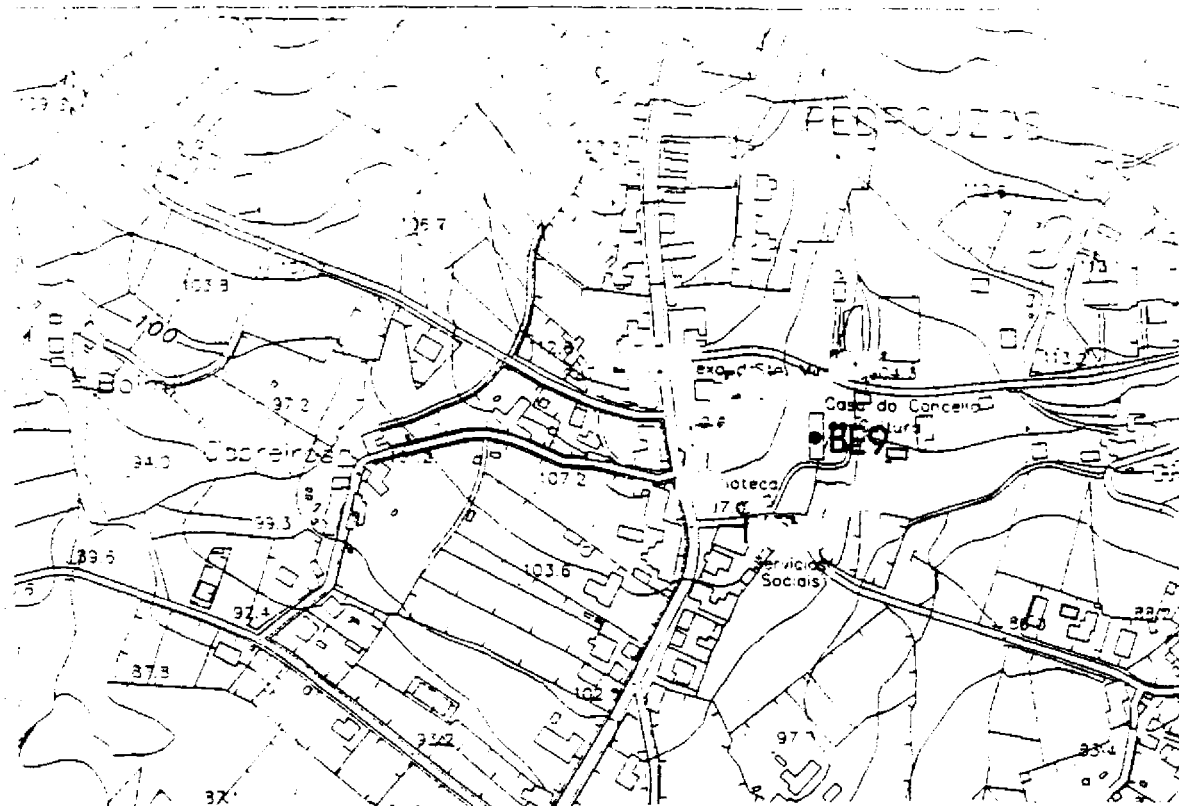
B) NO CONTORNO:

Se procede

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTÓRICO		X		
ARTÍSTICO- ARQUITECTÓNICO	X			
URBANO	X			
NIVEL DE PROTECCION:				
A) INTEGRAL: B) ESTRUCTURAL: SI C) AMBIENTAL:				
OBSERVACIONES:				
A Casa do Concello, foi deseñada por César Portela como Casa da Cultura, e como tal foi inaugurada en 1987. Seis anos despois acordouse trasladar alí as dependencias administrativas municipais. O inmovible constitúe un componente fundamental na ordenación do espacio da Carballeira de Pedrouzos. As súas dimensións humanas, o seu evidente engarce coa arquitectura tradicional e a concepción do espacio da tradición constructiva galega, convirten a esta obra nun referente imprescindible da Carballeira e mais do Concello de Brión.				

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

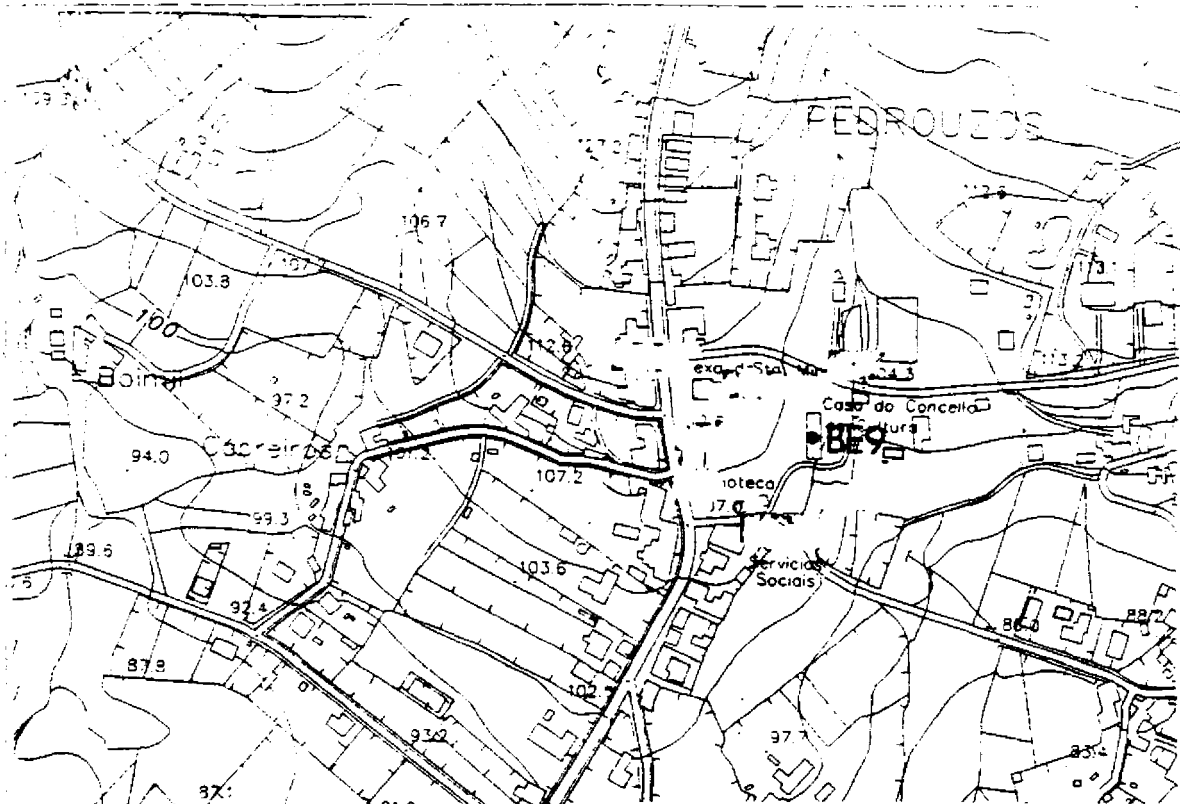

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 2

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE10

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACIÓN:
Casa da Cultura

TIPO DE ELEMENTO:
Edificio dotacional exento

LOCALIZACIÓN:
Carballeira de Sta. Minia ou de Pedrouzos.
Coordenadas:

TITULARIDADE:
Pública

DESCRIPCIÓN:

Inmóble de planta rectangular e tellado a dúas augas construído con bloques irregulares de granito (*opus incertum*) ou cachotes. De marcada horizontalidade, as distintas caras dos seus muros presentan unha rítmica disposición de vanos que ordenan simetricamente as dúas fachadas, malia ao distinto tratamento que ambas reciben.

O seu ordenamento interno foi totalmente reformulado coa rehabilitación ao que o someteu César Portela co obxecto de convertilo en Casa do Concello. Ao igual que o actual Consistorio, a súa división interna acentúa a transparencia no ordenamento do espazo. Destaca unha esqueira metálica de caracol que une artisticamente os dous andares do edificio e unha galería de aluminio lacado e deseño contemporáneo que mira ao mediodía dende o primeiro andar.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM NA QUE SE ATOPA:

Espacio Libre

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO: SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS: CONSERVACIÓN: SI REESTRUCTURACIÓN: NON

RESTAURACIÓN: SI ADICIÓN PLANTA: NON

CONSOLIDACIÓN: SI REHABILITACIÓN: SI

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO: Iluminación nocturna do edificio que permita valorar os seus atributos e a súa función no espazo dende unha nova perspectiva.

B) NO CONTORNO:

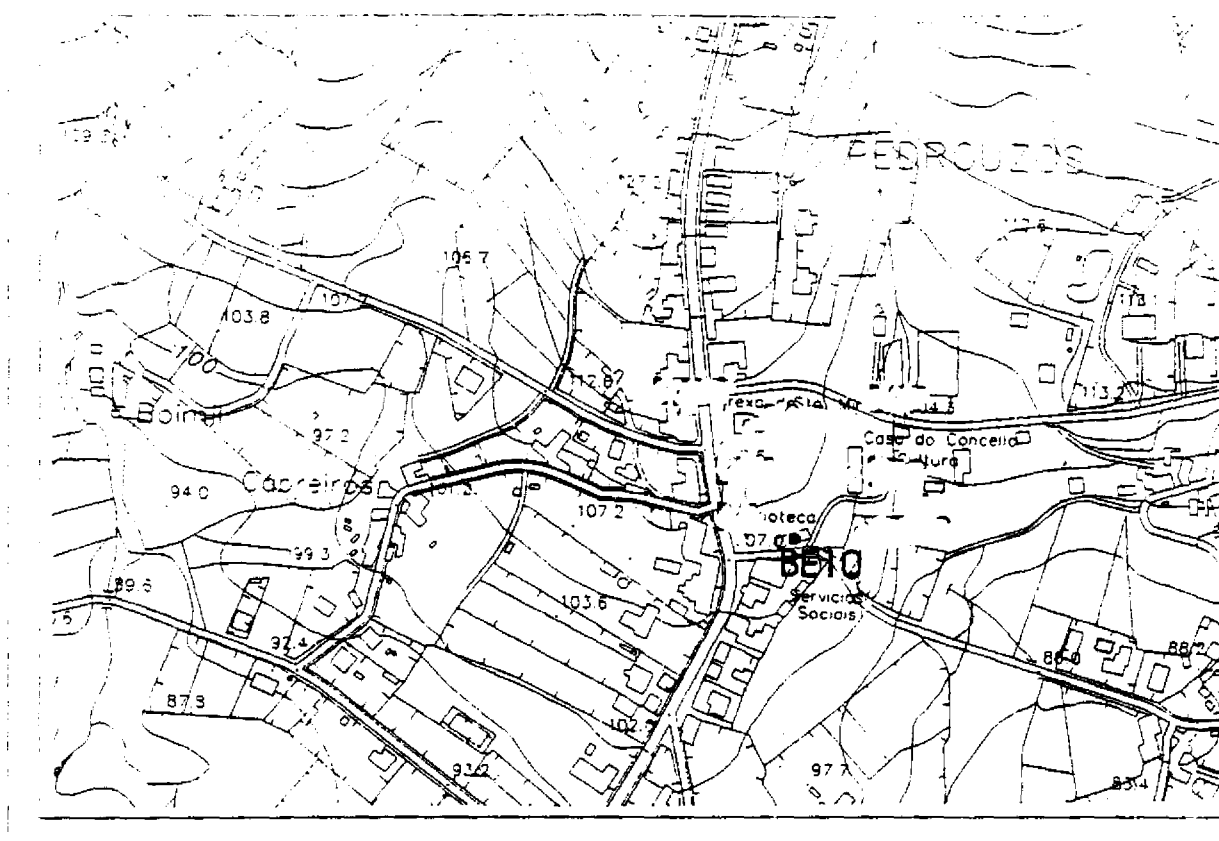
Se procede

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3		ESTADO DE CONSERVACIÓN
HISTÓRICO	X				A) BO: SI B) REGULAR: C) MALO:
ARTÍSTICO- ARQUITECTÓNICO			X		
URBANO		X			
NIVEL DE PROTECCIÓN:					
A) INTEGRAL:		B) ESTRUCTURAL: SI		C) AMBIENTAL:	
OBSERVACIONES:					
A actual Casa da Cultura foi rehabilitada para se converter no Consistorio Municipal, función que desempeñou ao longo de seis anos. Actualmente acolle na planta baixa a Biblioteca, así como una Sala polivalente (exposicións, conferencias...), e no primeiro andar distintas oficinas, así como unha dependencia para a exposición de bens de valor etnográfico. Recomendamos unha mellor distribución do espacio que permita separar a Sala de Lectura de adultos da infantil-xuvenil, así como dispoñer os elementos etnográficos de maneira máis axeitada e <i>museable</i>, de xeito que se mellore a súa apreciación e interpretación.					

² 1. Moi Alto, 2. Alto, 3. Medio

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 3

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE7

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACIÓN:
Novo Palco da Música

TIPO DE ELEMENTO:
Construcción adxectiva

LOCALIZACIÓN:
Carballeira de Pedrouzos
Coordenadas

TITULARIDADE:
Pública

DESCRICION:

Trátase dunha construción de planta rectangular adicada ao lecer que reforza a identidade do espazo no que se integra. De base pétrea conformada por perpiaños graníticos sen pulir, o acceso ao escenario realízase por medio dunha esqueira sen varandal adosada ao muro que remata nunha cima ou patamal. O templete ou palco remátase coa obra de forxa que atinxe ao artístico barandal vermello que circunda o escenario, así como ás columnas que sosteñen unha cuberta acristalada a catro augas que -ao igual que as demais obras que Portela deseña no conxunto- voive renovar a súa aposta pola iluminación natural.

**ZONA DE ORDENANZA NO PXOM
NA QUE SE ATOPA:**

Espacio Libre

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO: SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS:	CONSERVACIÓN: SI	REESTRUCTURACIÓN: NON
	RESTAURACIÓN: SI	ADICIÓN PLANTA: -
	CONSOLIDACIÓN: SI	REHABILITACIÓN: SI

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

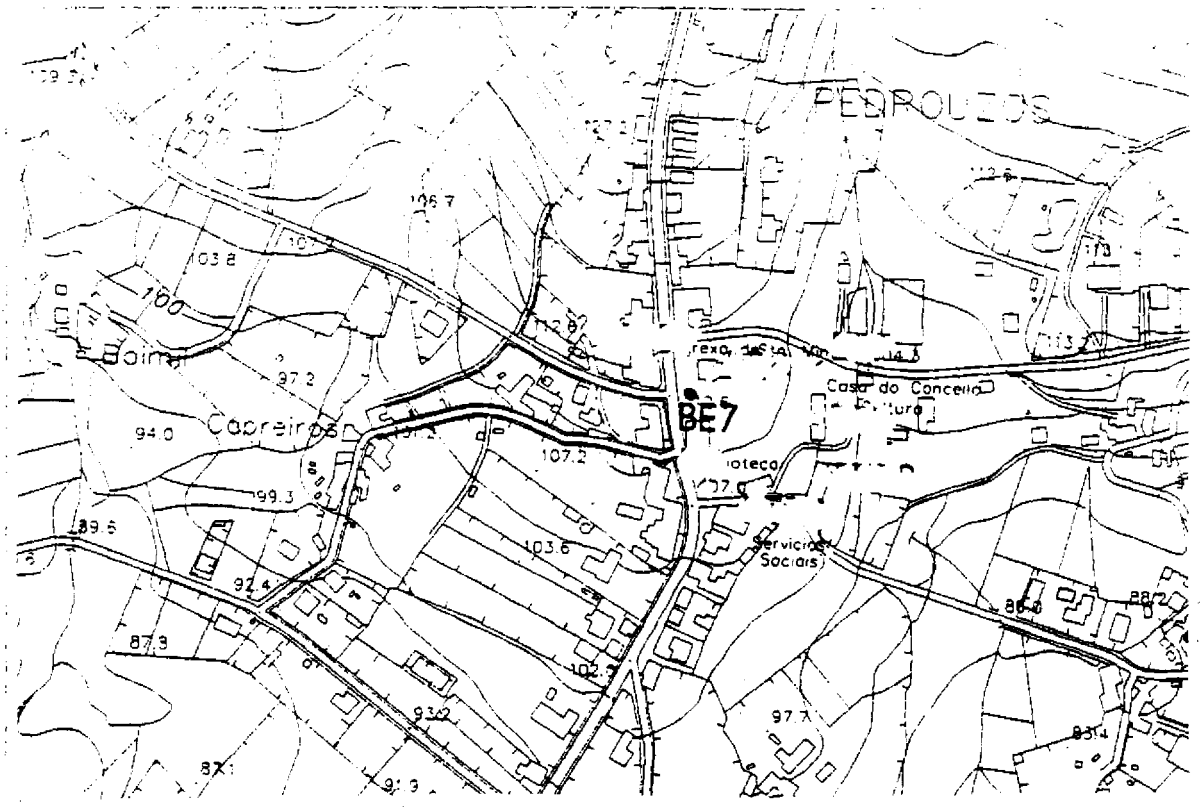
A) NO PROPIO ELEMENTO: iluminación nocturna do edificio que permita valorar os seus atributos e a súa función no espazo dende unha nova perspectiva.

B) NO CONTORNO:

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3		ESTADO DE CONSERVACIÓN
HISTORICO	X				A) BO: SI
ARTISTICO- ARQUITECTÓNICO		X			B) REGULAR:
URBANO		X			C) MALO:
NIVEL DE PROTECCION:					
A) INTEGRAL:		B) ESTRUCTURAL: SI		C) AMBIENTAL:	
OBSERVACIONES:					

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 4

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE7

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACIÓN:

Vello Palco da Música

TIPO DE ELEMENTO:

Construcción adxectiva

LOCALIZACIÓN:

Carballeira de Pedrouzos
Coordenadas

TITULARIDADE:

Pública

DESCRIPCIÓN:

Trátase dunha construción de planta octogonal adicada ao lecer que contribúe a ordenar o espazo no que se integra, así como a reforzar a súa identidade. De base pétrea conformada por perpiaños graníticos pulidos, o acceso ao escenario realízase por medio dunha sinxela esqueira metálica sen pasamáns. O palco remátase cun simple barandal de forxa, do que só se conservan os esteos.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM

NA QUE SE ATOPA:

Espacio Libre

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO:

RECOMENDADO: SI

OPTATIVO:

INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS:

CONSERVACIÓN: SI

REESTRUCTURACIÓN: NON

RESTAURACIÓN: SI

ADICIÓN PLANTA:-

CONSOLIDACIÓN: SI

REHABILITACIÓN: SI

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

- A) NO PROPIO ELEMENTO: Reposición do varandal de forxa e labores de conservación, iluminación nocturna do elemento que permita valorar os seus atributos e a súa función no espazo dende unha nova perspectiva.
- B) NO CONTORNO: Supresión do aparcadoiro de vehículos que existe entre o templo e o establecemento nosterleiro próximo.

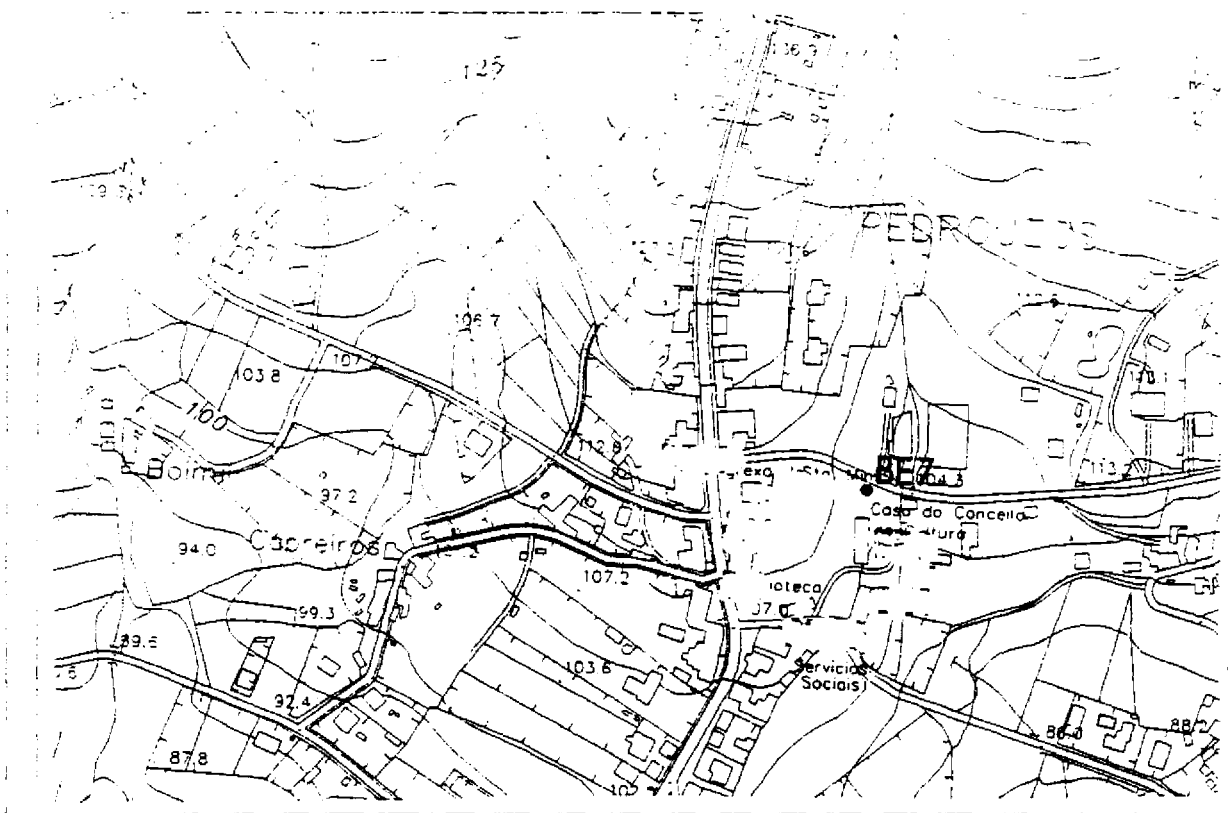
Se procede

Actualmente denominado Casa Filiberto

NIVEL DE INTERESE ^o	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTORICO			X	A) BO: B) REGULAR: SI C) MALO:
ARTISTICO- ARQUITECTÓNICO			X	
URBANO		X		
NIVEL DE PROTECCIÓN:				
A) INTEGRAL:		B) ESTRUCTURAL: SI		C) AMBIENTAL:
OBSERVACIONES:				

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 5

CLAVE IDENTIFICATIVA: BR5

DOCUMENTACION ESCRITA

DENOMINACION:

Santuario de Sta. Minia

TIPO DE ELEMENTO:

Edificio relixioso

LOCALIZACION:

Carballeira de Pedrouzos
Coordenadas

TITULARIDADE:

Privada

DESCRIPCION:

Templo neobarroco de marcado acento clasicista deseñado por Manuel de Prado y Vallis, que iniciou a súa construción a mediados do XIX, pero aínda hoxe restan por concluir as capelas laterais do cruceiro, a nave, a fachada e o campanario. De planta rectangular, actualmente só están en pé a sacristía, o presbiterio e un cruceiro de planta cuadrangular. Sobre este eríxese unha cúpula octogonal que sobresaí en altura, á súa vez rematada por unha lanterna de estilo barroco e vanos ovalados, articulada por medio de pilastras que sosteñen un entablamento que xoga con numerosos entrantes e saíntes. Un pináculo pétreo e unha cruz metálica coroan o conxunto.

O estilo líñal do conxunto, de formas clasicistas limpas e canónicas vese interrompido en ocasións por elementos barrocos que proporcionan ao edificio unha singularidade nada común.

Boa parte dos perpiaños, perfectamente labrados e pulidos, que conforman os seus muros, foron tomados da antiga fortaleza de Altamira.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM

NA QUE SE ATOPA:

Espacio Libre

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO:

RECOMENDADO: SI

OPTATIVO:

INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS: CONSERVACIÓN: SI

REESTRUCTURACIÓN: NON

RESTAURACIÓN: SI

ADICIÓN PLANTA: -

CONSOLIDACIÓN: SI

REHABILITACIÓN: NON

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

- A) NO PROPIO ELEMENTO: Iluminación nocturna do edificio que permita valorar os seus atributos e a súa función no espacio dende unha nova perspectiva.
- B) NO CONTORNO: Supresión do aparcadoiro de vehículos que existe entre o templo e o establecemento hosteleiro próximo.

NIVEL DE INTERESE ³	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTORICO			X	A) BO: SI B) REGULAR: C) MALO:
ARTISTICO- ARQUITECTONICO		X		
URBANO		X		

NIVEL DE PROTECCION:

A) INTEGRAL: SI

B) ESTRUCTURAL:

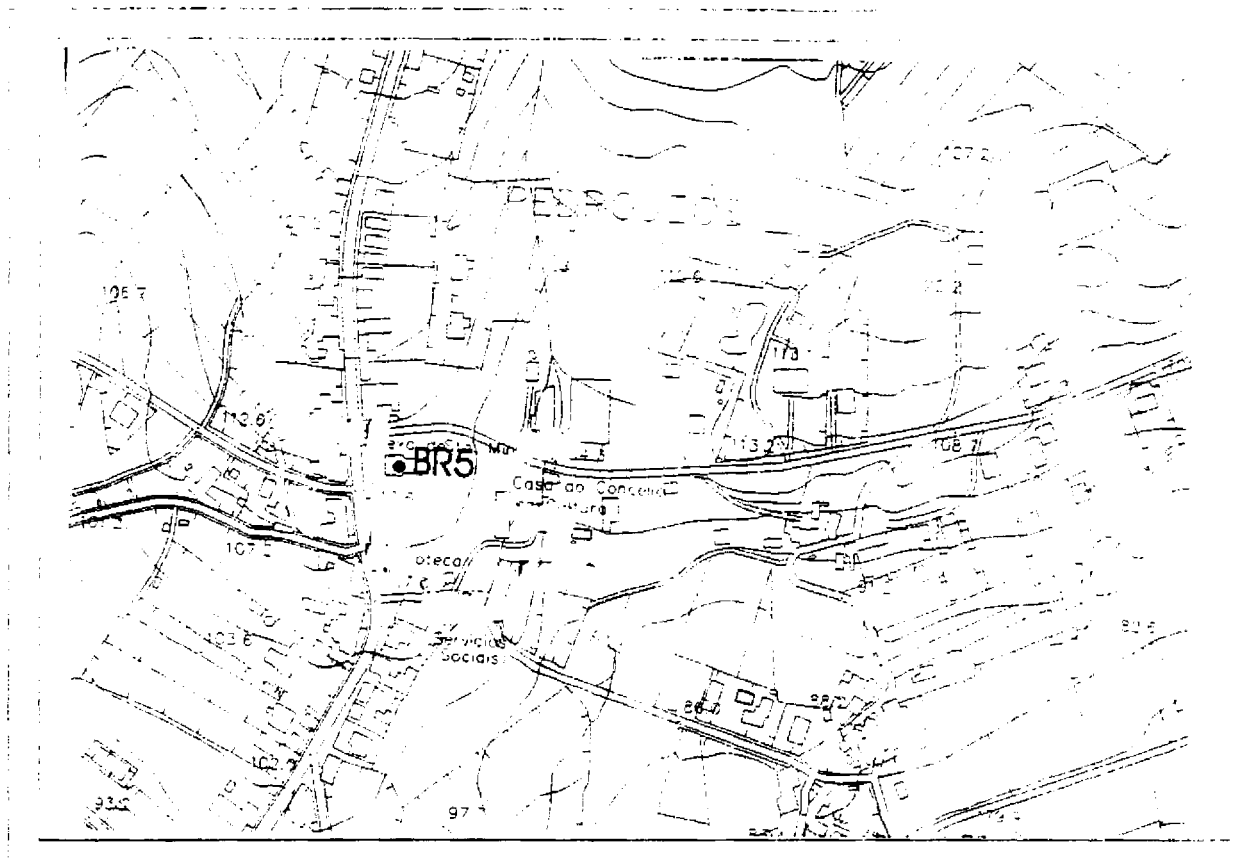
C) AMBIENTAL:

OBSERVACIONES:

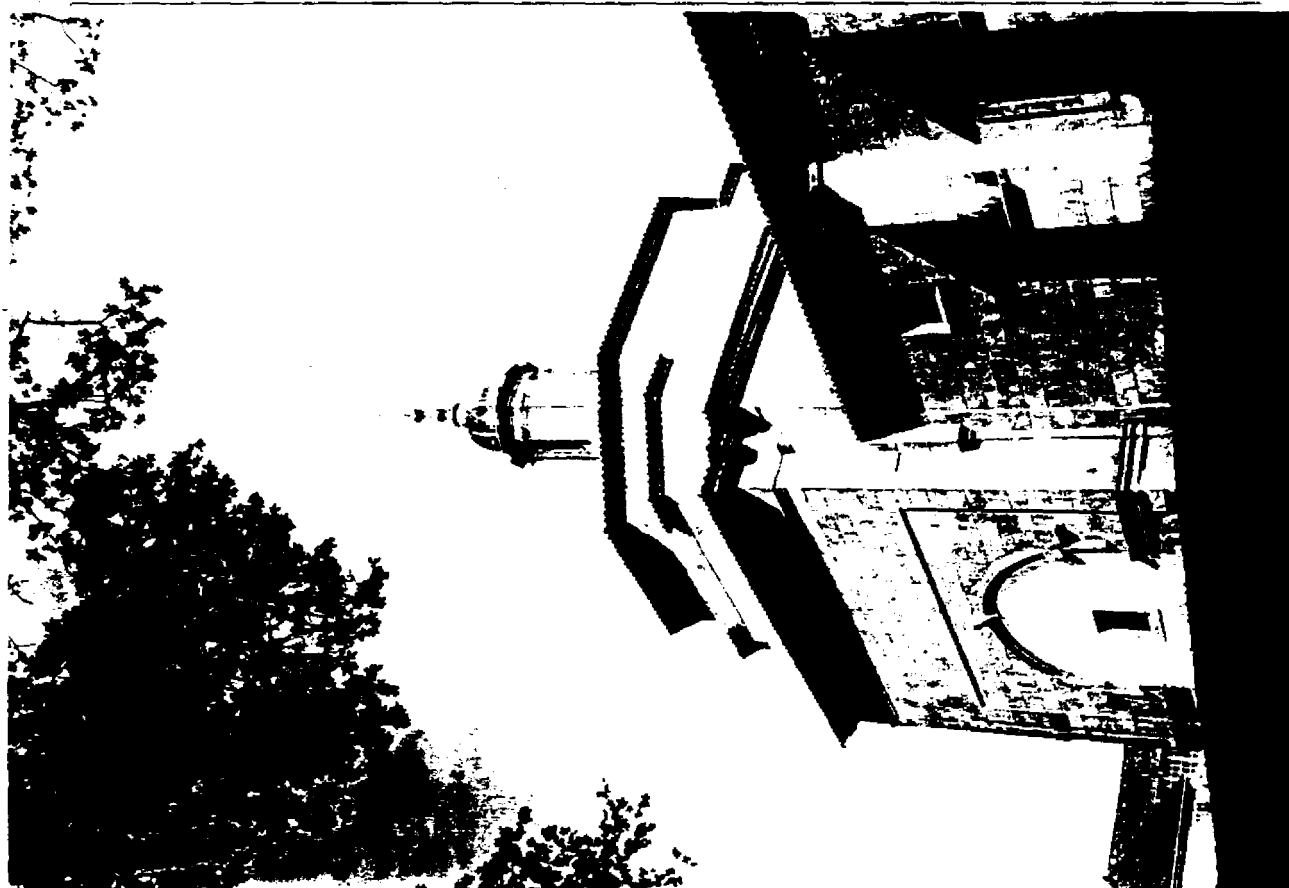
³ Actualmente denominado Casa Filiberto
⁴ Mon. Arq. 2. Arq. 3. Meda.

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

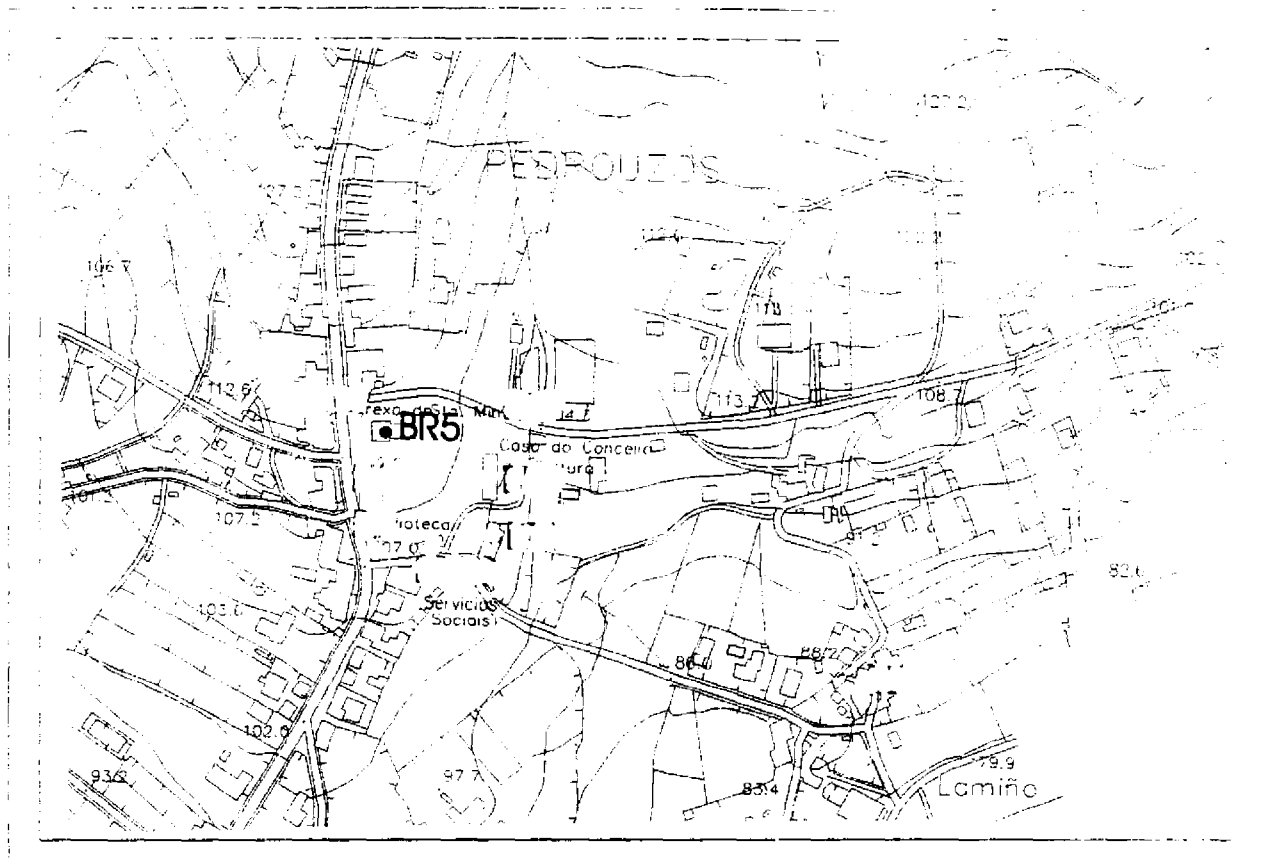

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

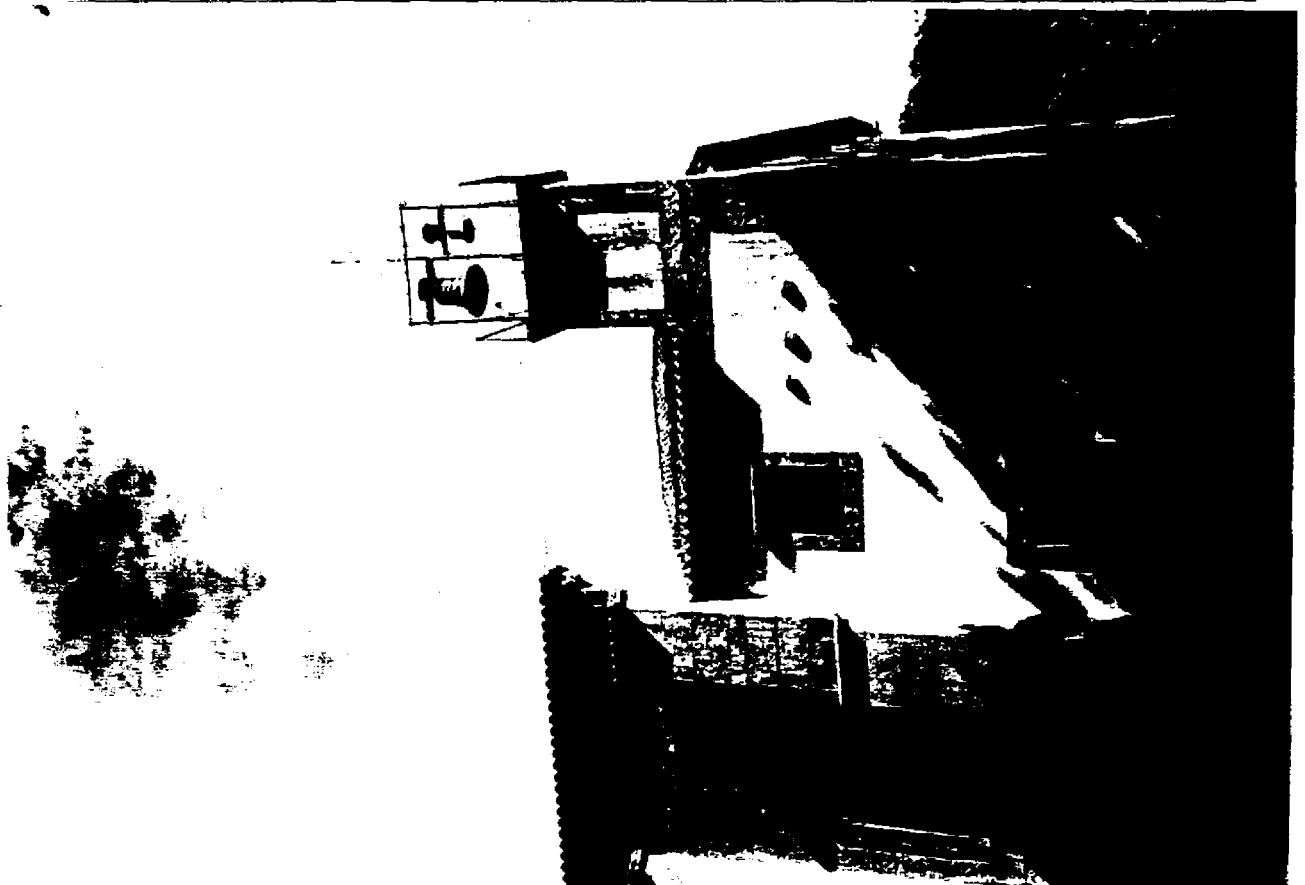

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 6

CLAVE IDENTIFICATIVA: B11

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACION:

Fonte de Hermes ou Mercurio

TIPO DE ELEMENTO:

Fonte

LOCALIZACION:

Carballeira de Pedrouzos
Coordenadas:

TITULARIDADE:

Pública

DESCRICIÓN:

Consta dunha gran pia octogonal que recolle a auga que deitan as bocas de catro cabezas de león situadas en catro dos oito lados dunha artística pilastra -tamén de sección octogonal- culminada cunha representación en cemento de Hermes ou Mercurio (segundo sigamos a mitoloxía grega ou romana) cos atributos que lle son propios: petaso na cabeza, caduceo na man dereita e unha túnica que deixa núa metade do seu torso.

**ZONA DE ORDENANZA NO PXOM
NA QUE SE ATOPA:**

Espacio Libre

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO:

RECOMENDADO: SI

OPTATIVO:

INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS:

CONSERVACIÓN: SI

REESTRUCTURACIÓN: NON

RESTAURACIÓN: SI

ADICIÓN PLANTA:-

CONSOLIDACIÓN: SI

REHABILITACIÓN: NON

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO:

B) NO CONTORNO: Labores de conservación e embelecemento natural do contorno, así como mellora da iluminación nocturna do elemento.

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTORICO			X	A) BO: SI B) REGULAR: C) MALO:
ARTISTICO- ARQUITECTONICO		X		
URBANO		X		

Se procede

1 Moi Alto, 2 Alto, 3 Medio

NIVEL DE PROTECCION:

A) INTEGRAL: SI

B) ESTRUCTURAL:

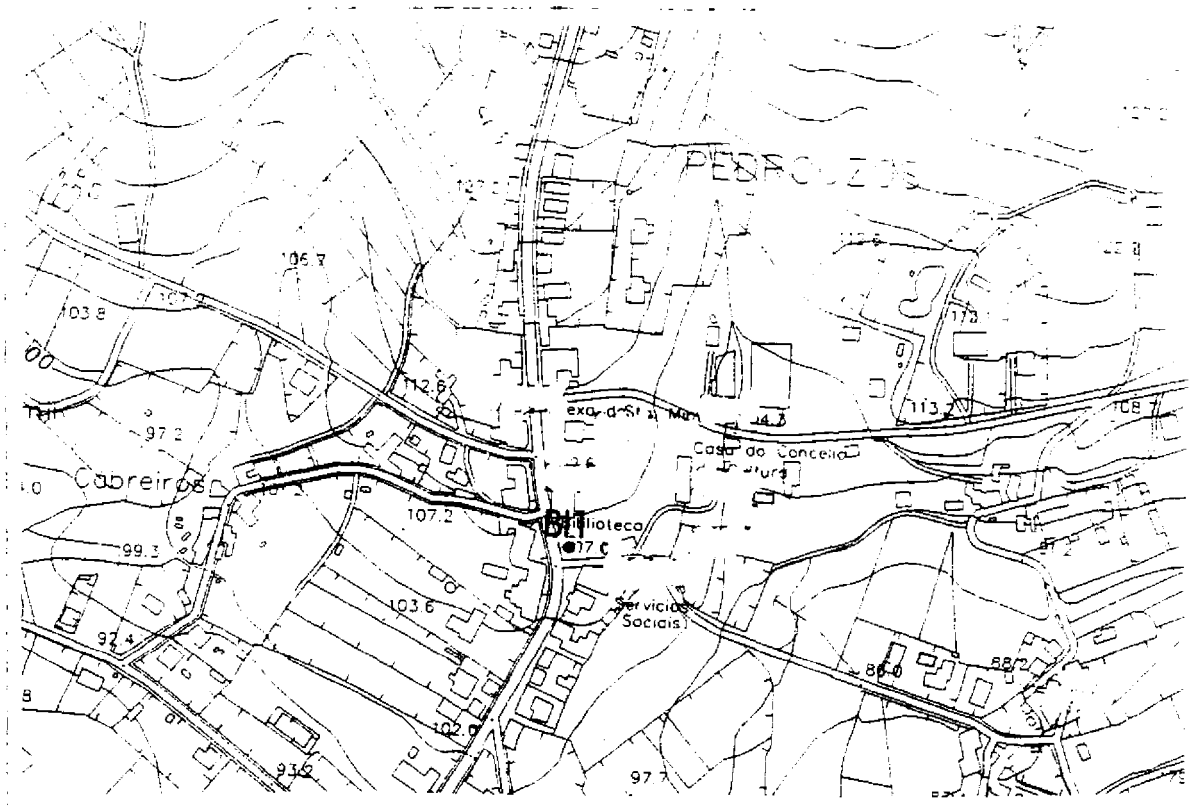
C) AMBIENTAL:

OBSERVACIONES:

A Fonte foi doada polo filántropo —oriundo de Brión e emigrante en América- Vicente Ramos, sendo rematada no ano 1913, xustamente un ano despois de que tivese lugar a primeira celebración feiral de Sta. Minia.

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 7

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE18

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACION:

Casa do Campo

TIPO DE ELEMENTO:

Vivenda exenta

LOCALIZACION:

Carballeira de Pedrouzos
Coordenadas

TITULARIDADE:

Privada

DESCRICION:

Trátase dun edificio de mediano valor arquitectónico composto por un corpo de planta rectangular -no que se dispoñen unha serie de vanos (oito ventás e unha porta) seguindo unha cadencia simétrica e rítmica, que se une a través dunha medianeira con outro corpo cuadrangular máis elevado a modo de torre, que acolle no seu primeiro andar unha ampla balconada de forxa.

Os muros están compostos por cachotes de diverso tamaño que dan lugar a perpiaños -dunha labra non moi precisa- no contorno dos ocos, así como na fracción de muro que separa aos que se dispoñen na planta terrea dos que se abren no andar elevado.

Rematado con carpintería de madeira (portas, ventás e contras), o edificio traduce un sobrio deseño de marcado acento horizontal que contribúe a caracterizar o conxunto da Carballeira.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM

NA QUE SE ATOPA:

Solo Urbano

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO:

RECOMENDADO: SI

OPTATIVO:

INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS: CONSERVACIÓN: SI

REESTRUCTURACIÓN: NON

RESTAURACIÓN: SI

ADICIÓN PLANTA: NON

CONSOLIDACIÓN: SI

REHABILITACIÓN: SI

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO:

B) NO CONTORNO: Iluminación nocturna do edificio que permita valorar os seus atributos e a súa función no espazo dende unha nova perspectiva.

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTÓRICO		X		A) BO: SI B) REGULAR: C) MALO:
ARTÍSTICO- ARQUITECTÓNICO		X		
URBANO		X		

NIVEL DE PROTECCION:

A) INTEGRAL:

B) ESTRUCTURAL: SI

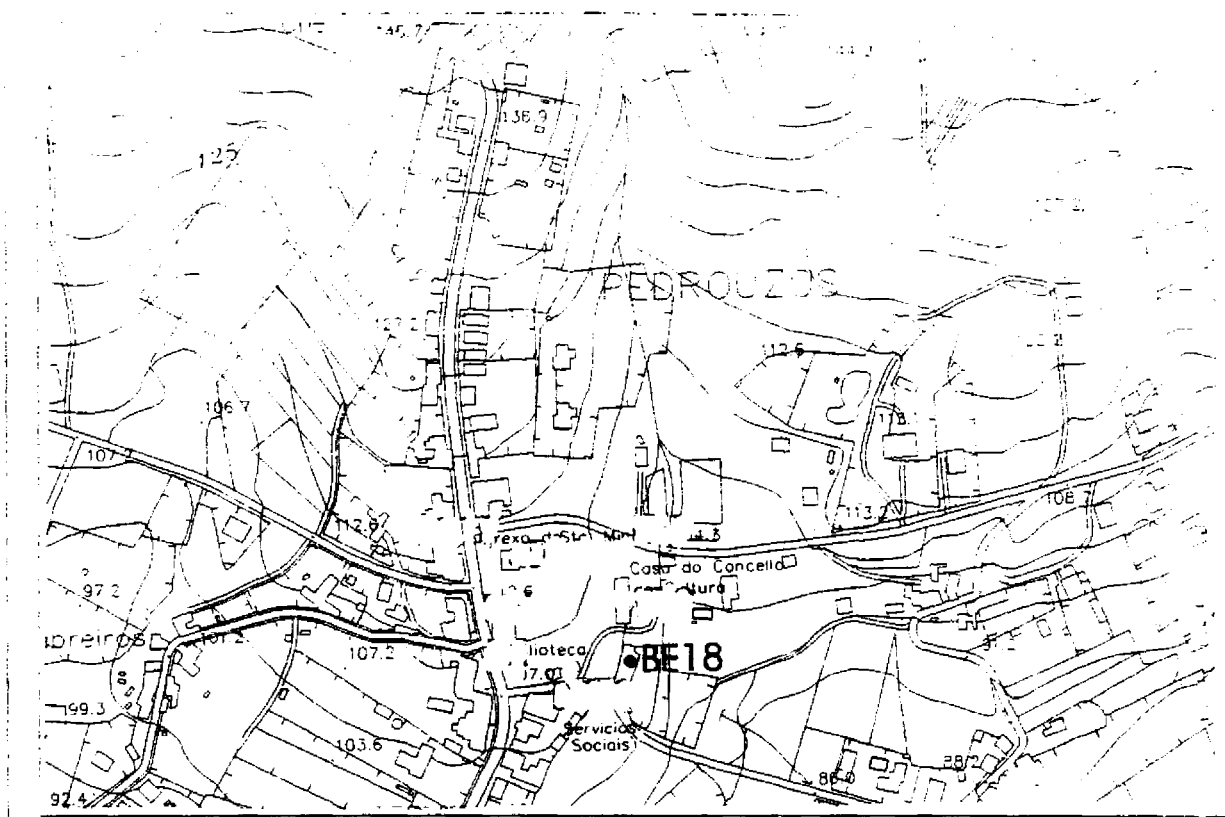
C) AMBIENTAL:

OBSERVACIONES:

Trátase dunha edificación de sobrio acento señorial que xa forma parte da identidade da Carballeira. A carestía de espazo da Casa da Cultura –apuntada na ficha-catálogo correspondente- sinala a este inmovible como un dos recintos de expansión natural desta, onde se podería habilitar máis comodamente o museo etnográfico e o Salón de Actos, o que tamén permitiría executar a necesaria –e xa apuntada- división dos ámbitos de lectura infantil/xuvenil da de adultos.

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 8

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE7

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACIÓN:

Carballeira de Sta. Minia ou de Pedrouzos.

TIPO DE ELEMENTO:

Paraxe natural

LOCALIZACIÓN:

Lugar de Pedrouzos (S. Fins de Brión)
Coordenadas

TITULARIDADE:

Pública

DESCRIPCIÓN:

Carballeira con árbores centenarias na que se dispoñen unha serie de edificios públicos e privados de distinta natureza e uso: residencial, hosteleiro, administrativo, cultural, de lecer...

Entre os seus elementos constitutivos que non posúen ficha-catálogo propia, cómpre destacar ao lavadouro e máis ao pequeno estanque que o surte de auga, onde unha figura feminina e outra masculina -ambas de pequenas dimensións- recrean ironicamente á parella formada por Adán e Eva.

**ZONA DE ORDENANZA NO PXOM
NA QUE SE ATOPA:**

Espacio Libre

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO: SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS: CONSERVACIÓN: SI REESTRUCTURACIÓN: NON
 RESTAURACIÓN: SI ADICIÓN PLANTA: -
 CONSOLIDACIÓN: SI REHABILITACIÓN: NON

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO: Mellorar a iluminación dos edificios máis representativos que a definen.

B) NO CONTORNO:

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTÓRICO	X			
ARTÍSTICO- ARQUITECTÓNICO				A) BO: SI B) REGULAR: C) MALO:
URBANO	X			

Se procede

² 1) Mo. Alto, 2) Alto, 3) Medio

NIVEL DE PROTECCION:

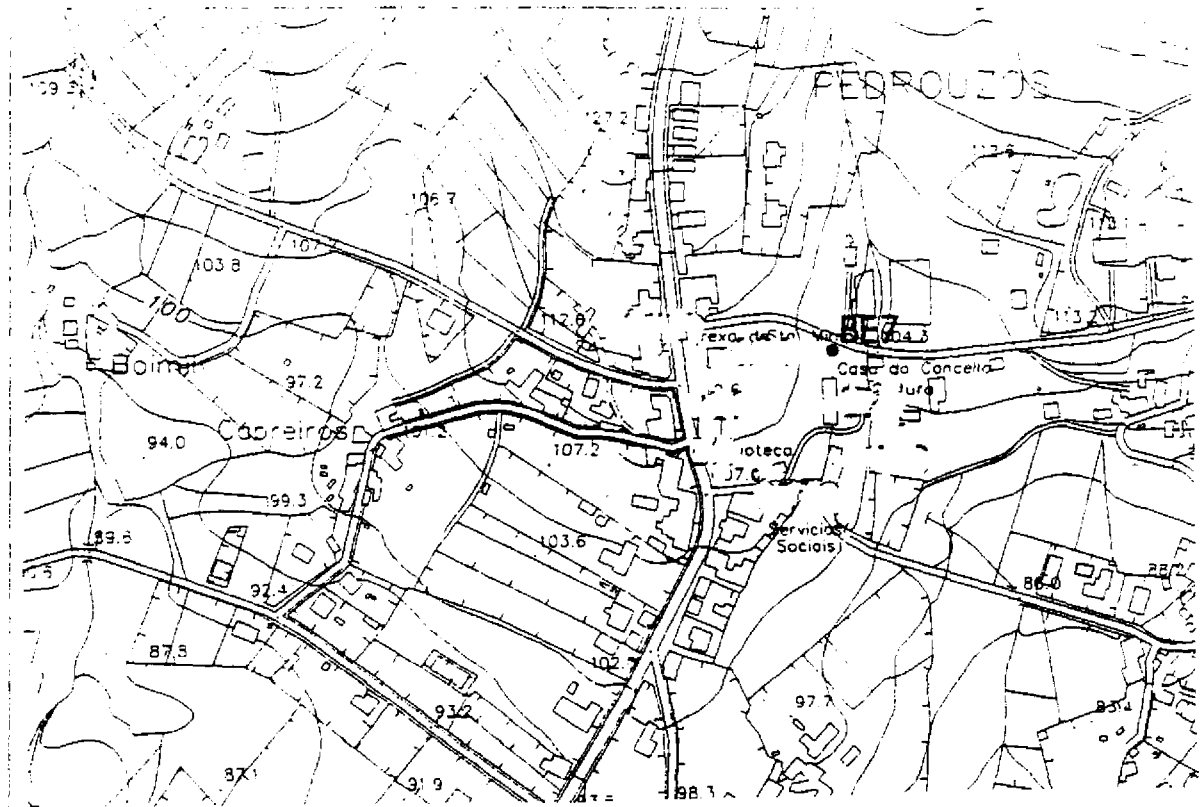
A) INTEGRAL: SI

B) ESTRUCTURAL:

C) AMBIENTAL:

OBSERVACIONES:

Recoméndase a supresión do aparcadoiro que media entre o Vello Palco da Música e o Restaurante Filiberto.

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 9

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE19

DOCUMENTACION ESCRITA

DENOMINACION: Casa de dúas fachadas lonxitudinais	TIPO DE ELEMENTO: Vivenda unifamiliar
LOCALIZACION: Contorno da Carballeira de Pedrouzos Coordenadas	TITULARIDADE: Privada

DESCRIPCION:

Casa-vivenda unifamiliar de fachada dobre (dúas fachadas lonxitudinais), unha tipoloxía extraña neste municipio. A primeira delas -marxe dereita- presenta un esquema moi común nestas terras -tres vanos no andar terreo que atopan a súa correspondencia cuasiidéntica no piso superior- coa particularidade que o vano central do corpo elevado se ubica dentro dunha concavidade de sección rectangular que favorece a aparición dun balcón.

A segunda das fachadas -unida á primeira en forma de medianeira- substitúe o balcón por unha galería de madeira, amais de presentar unha tipoloxía diferenciada da anterior que enriquece extraordinariamente o deseño arquitectónico do núcleo.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM NA QUE SE ATOPA:

Solo Urbano

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO: SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS:	CONSERVACIÓN: SI	REESTRUCTURACIÓN: NON
	RESTAURACIÓN: SI	ADICIÓN PLANTA: NON
	CONSOLIDACIÓN: SI	REHABILITACIÓN: SI

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO:

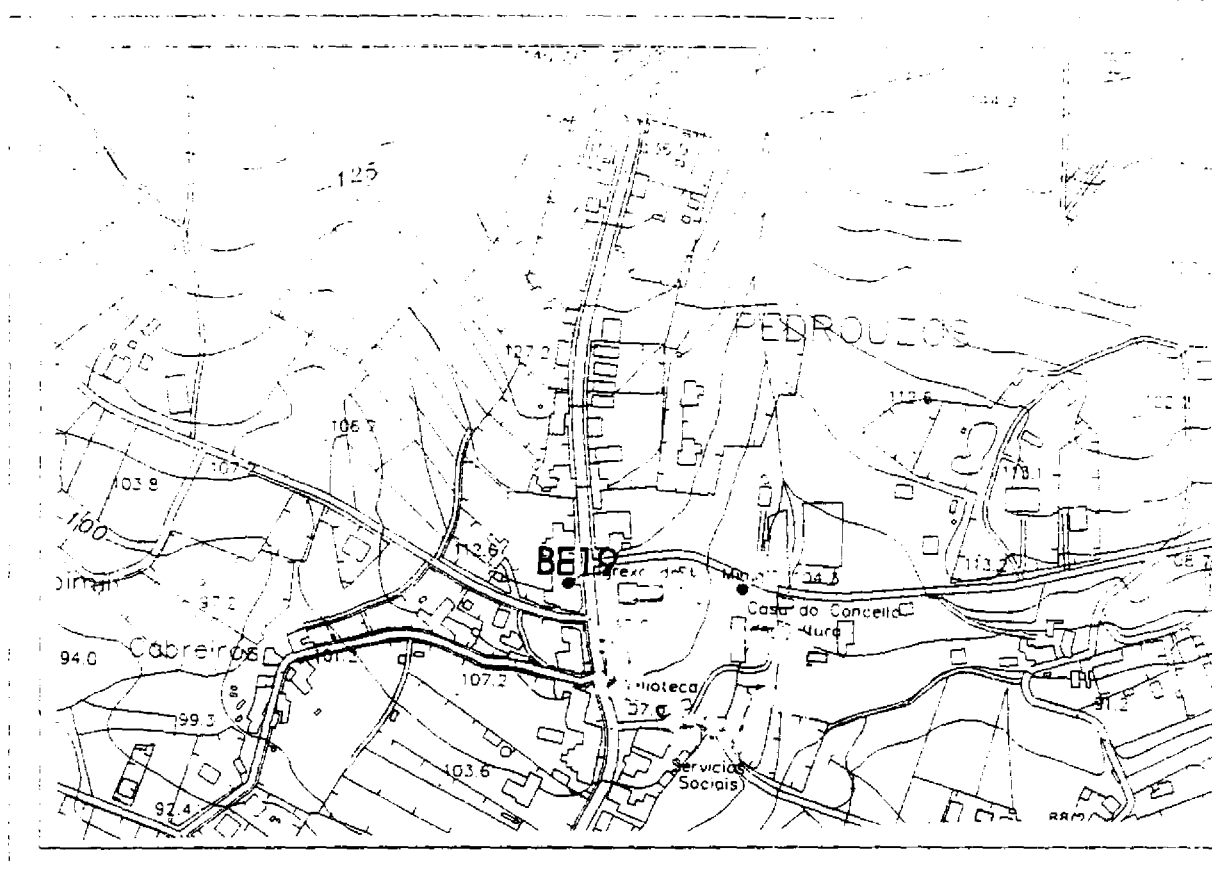
B) NO CONTORNO: Supresión do cableado que cruza por diante da fachada da vivenda, procedendo ao seu soterramento. Colocación dun tipo de alumado público en maior sintonía estética e ambiental cos perfís xerais do núcleo, en especial desta vivenda.

Se procede

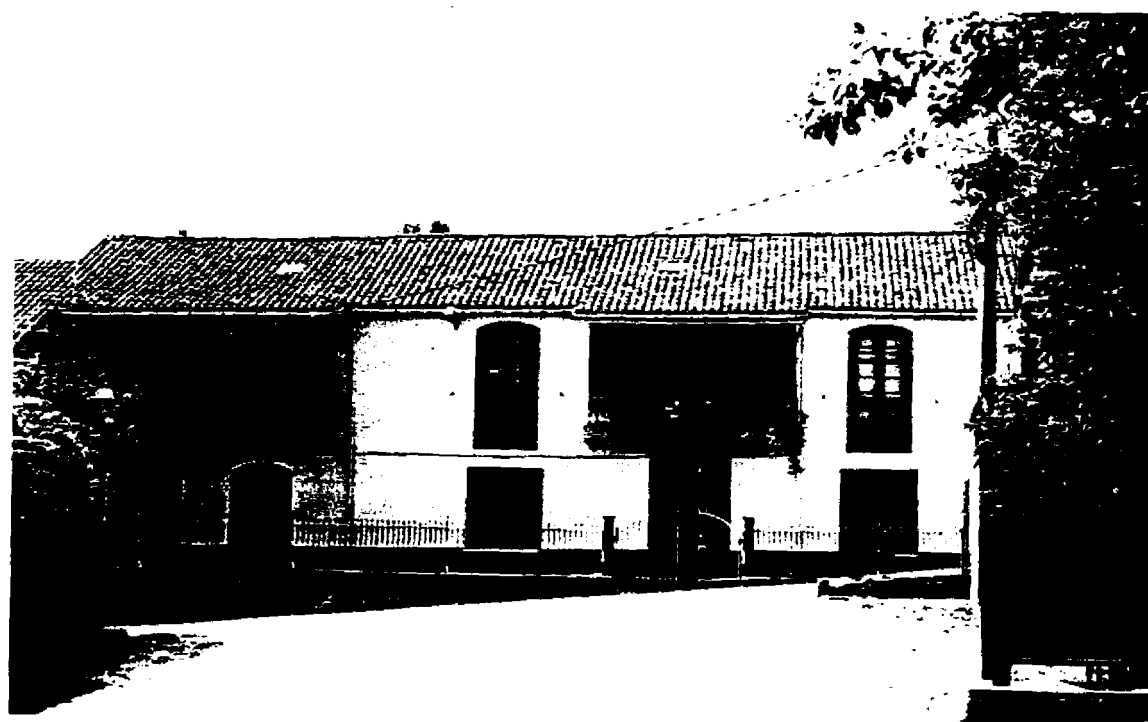
NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTÓRICO	X			A) BO: SI B) REGULAR: C) MALO:
ARTÍSTICO- ARQUITECTÓNICO		X		
URBANO		X		
NIVEL DE PROTECCION:				
A) INTEGRAL:		B) ESTRUCTURAL: SI		C) AMBIENTAL:
OBSERVACIONES:				
Esta casa-vivenda, datada do ano 1883, segundo inscrición que figura no lintel da súa porta principal, corresponde ao tipo que os etnógrafos denominaron <i>Casas da Beira da Estrada</i>, e que se edificaron onde as novas vías de comunicación. O seu resultado estético e tipolóxico resulta ser un híbrido entre a casa vilega e a rural, algo que se traduce na frecuente aparición de dúas fachadas (unha anterior e outra posterior) con cometidos ben diferenciados. Así, a que mira á estrada acostumaba a ter algún negocio na planta baixa (xastrería, ultramarinos...) mentres que a posterior era equivalente á das vivendas rurais, acollendo usos desta mesma natureza.				

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 10

CLAVE IDENTIFICATIVA: BC3-BC4

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACION:

Cruceiro e cruz de Gronzo

TIPO DE ELEMENTO:

Cruceiro e cruz sinxela de pedra granítica

LOCALIZACIÓN:

Aldea de Gronzo
Coordenadas

TITULARIDADE:

Pública

DESCRIPCIÓN:

A cruz de pedra atópase á beira dunha pista asfaltada, sobre un mato natural que dá paso a unha extensa braña. De feitura rústica e pequenas dimensións, é máis propia dun canteiro popular que dun santeiro. Un dos brazos (o da dereita na fotografía que acompañamos) presenta unha lixeira mutilación.

A cruz presenta a inscrición *J.F. 1909. Dios te ve, te juzgará*, labrada co mesmo primitivismo co que está esculpida a cruz.

O Cruceiro atópase nun eido particular por mor da concentración parcelaria efectuada na parroquia. Trátase dun exemplar de varal ou esteo que se ergue sobre un basamento de tres chanzos, dando paso a un voluminoso basamento que soporta o fuste. Este amosa as súas arestas achafranadas en dous tercios do seu corpo, pasando a morrer nun moldurado capitel cuadrangular que soporta unha cruz granulada sen figuración, a modo dos nós da madeira.

**ZONA DE ORDENANZA NO PXOM
NA QUE SE ATOPA:**

Solo de Núcleo Rural Non Consolidado

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO: SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS: CONSERVACIÓN: SI

REESTRUCTURACIÓN: NON

RESTAURACIÓN: SI

ADICIÓN PLANTA: -

CONSOLIDACIÓN: SI

REHABILITACIÓN: NON

Observacións

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO: Algún tratamento periódico contra os liquens e enfermidades da pedra que aminore o seu deterioro.

Se procede

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACIÓN
HISTÓRICO		X		A) BO: SI (ambos) B) REGULAR: C) MALO:
ARTÍSTICO- ARQUITECTÓNICO		X		
URBANO		X		

NIVEL DE PROTECCIÓN:

A) INTEGRAL: SI³ B) ESTRUCTURAL: SI⁴ C) AMBIENTAL:

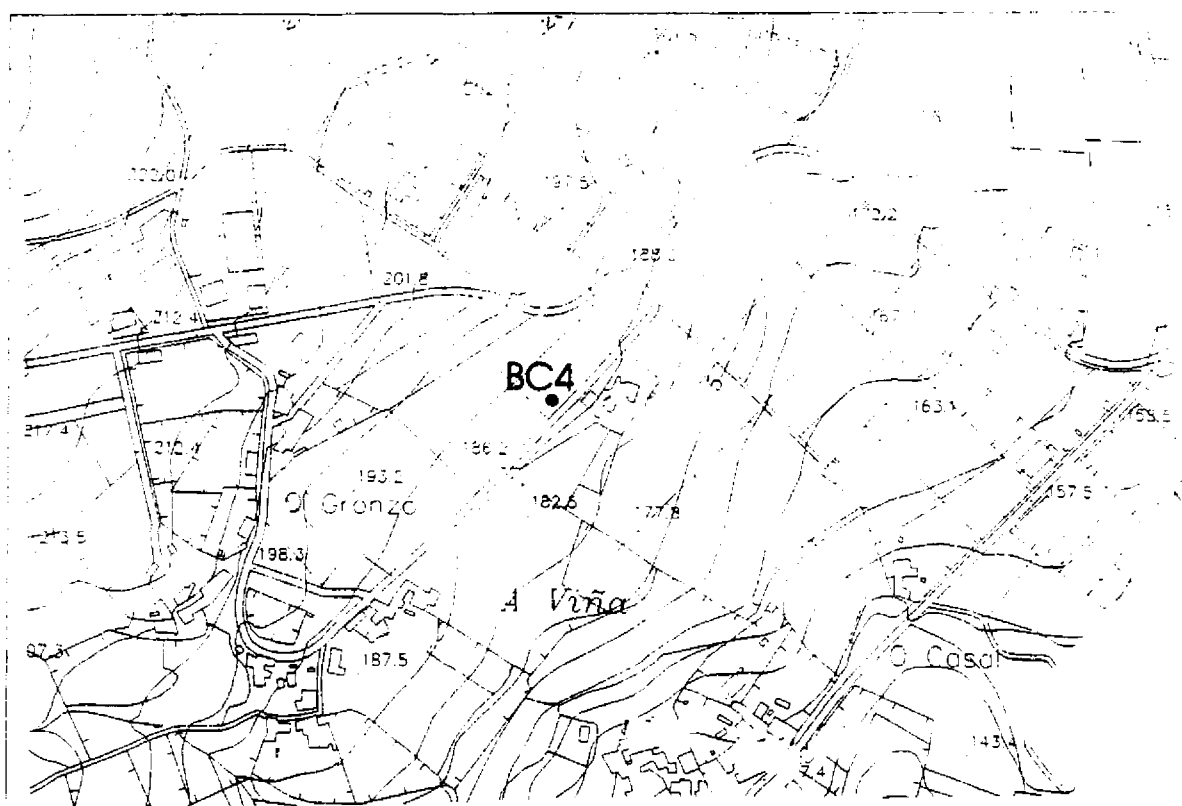
OBSERVACIONES:

Recoméndase o traslado do cruceiro a un lugar público onde poida ser apreciado sen restricións nin limitacións. O seu bo estado de conservación débese aos titulares do eido no que se ubica, que levan custeado os labores de conservación da peza.

¹ Mor. ² Valor. ³ Medio

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

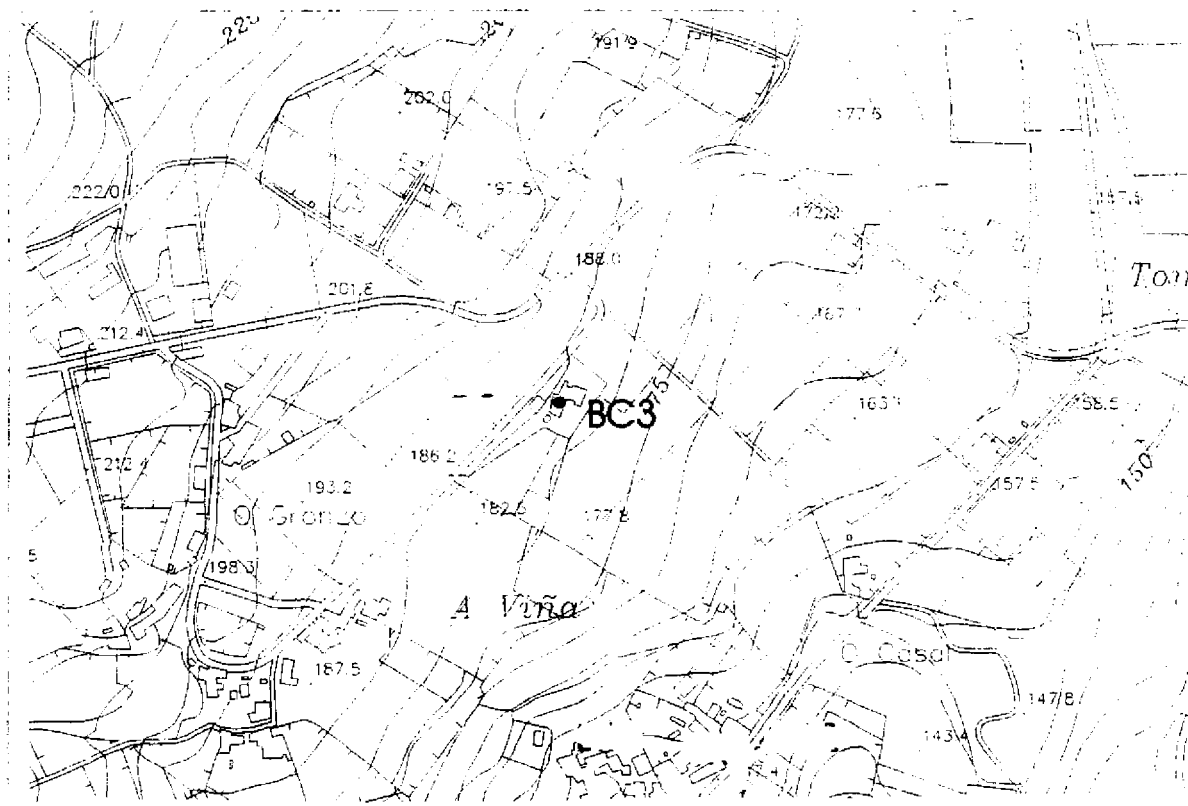

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

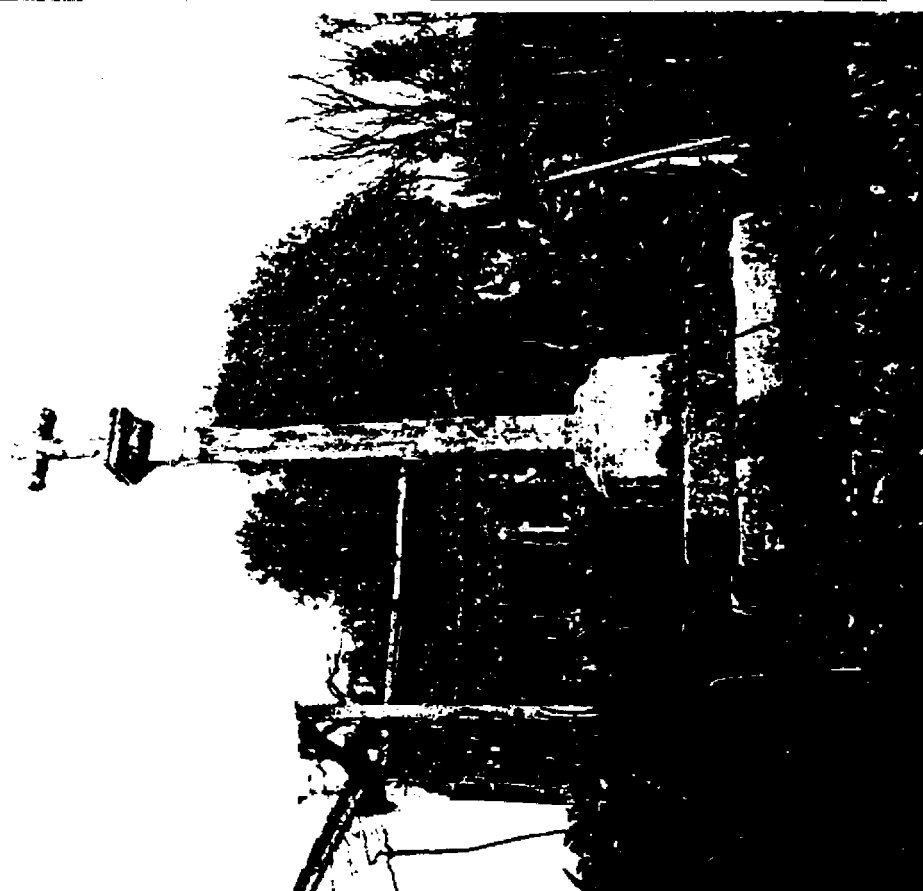

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 11

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE2

DOCUMENTACION ESCRITA

DENOMINACION:

Aldea de Aguiar

TIPO DE ELEMENTO:

Pequena aldea liñal

LOCALIZACION:

Entre as aldeas de Pedrouzos e Brans de Arriba.

Coordenadas:

TITULARIDADE:

DESCRIPCION:

A aldea de Aguiar é un pequeno núcleo de vivendas tradicionais sita na alba dun dos montes que circundan o Val da Amaia. As vivendas sitúanse de xeito disperso á beira dos camiños que percorren o núcleo, a excepción dun pequeno grupo de casas, onde vivendas e construcións adxectivas (pallais, currais...) están moi próximos. Boa parte das casas posúen eiras de extensión desigual pechadas por valos de cachotes a media altura.

Un crecente número de vivendas están rehabilitadas ou en proceso de reconstrución.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM NA QUE SE ATOPA:

Solo de Núcleo Rural Consolidado

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO: OPTATIVO: SI INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS: CONSERVACION: SI

REESTRUCTURACION: NON

RESTAURACION: SI

ADICION PLANTA: -

CONSOLIDACION: SI

REHABILITACION: SI

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO: Aconséllase o soterramento do cableado e a instalación/construción/habilitación de elementos que reforcen a identidade colectiva da veciñanza (fontes, cruceiros, roteiros naturais) así como a súa convivencia.

NIVEL DE INTERESE	1	2	3
HISTORICO		X	
ARTISTICO- ARQUITECTONICO			X
URBANO			X

ESTADO DE CONSERVACION

A) BO:
B) REGULAR: SI
C) MALO:

Se procede

1. Mo. Alto, 2. Mo. Medio, 3. Mo. Baxo

NIVEL DE PROTECCION:

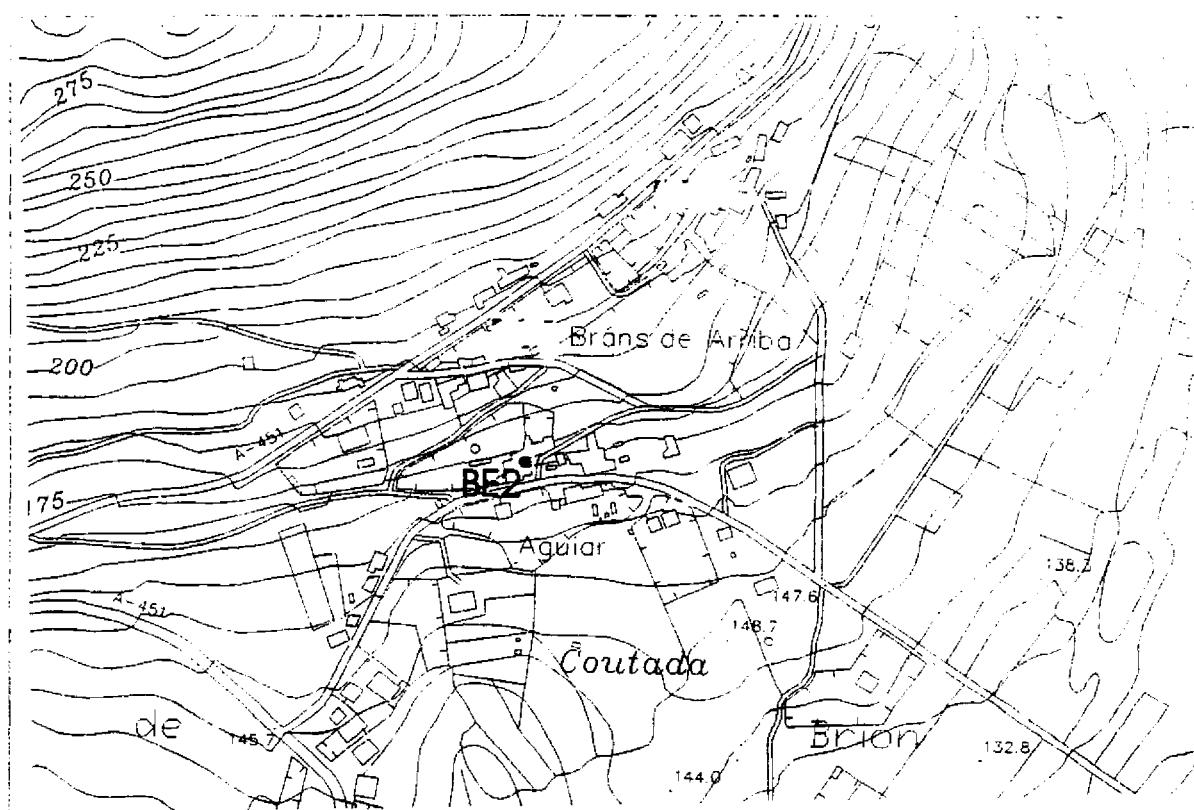
A) INTEGRAL:

B) ESTRUCTURAL: SI

C) AMBIENTAL:

OBSERVACIONES:

A vivenda denominada *Reboraina de Aguiar* posúe un pombal de planta circular.

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 12

CLAVE IDENTIFICATIVA: BC1

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACION: Cruceiro de Aguiar	TIPO DE ELEMENTO: Cruceiro de varal ou esteo
LOCALIZACION: Nunha veiga privada, e ao pé dun camiño Coordenadas	TITULARIDADE: Publica

DESCRIPCION:

Sobre un triple basamento formado por plataformas cuadrangulares que se superpoñen ao tempo que reducen proporcionalmente o seu volume, erguese o varal do cruceiro -de planta octogonal e lados marcadamente desiguais- rematando nun sinxelo capitel -mutilado parcialmente- pouco moldurado.

Parece ser que a chuvia provocou a dilatación da grapa de ferro que unía a cruz ao capitel, o que derivou no desprendimento da primeira. Actualmente, a cruz -figurada por ambos lados co Cristo e a Virxe, como é habitual- está pousada no chan e apoiada no fuste.

A labra da peza é simple e sumaria, polo que as desproporcións anatómicas e as alteracións de escala, xunto co deterioro natural derivado do paso do tempo, non permiten precisar con máis exactitude a interpretación da obra.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM NA QUE SE ATOPA:

Solo de Núcleo Rural Consolidado

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO:SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS:	CONSERVACIÓN:SI	REESTRUCTURACIÓN:NON
	RESTAURACIÓN:SI	ADICIÓN PLANTA:-
	CONSOLIDACIÓN:SI	REHABILITACIÓN:NON

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

- A) NO PROPIO ELEMENTO: Cómpre a rehabilitación integral de toda a obra, así como a reconstrucción da peza caída. Asimesmo recoméndase a aplicación dun tratamento periódico contra os líquens e o exceso de humidade.

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTÓRICO		X		A) BO: B) REGULAR: C) MALO: SI
ARTISTICO- ARQUITECTÓNICO		X		
URBANO		X		

NIVEL DE PROTECCION:

A) INTEGRAL: SI

B) ESTRUCTURAL:

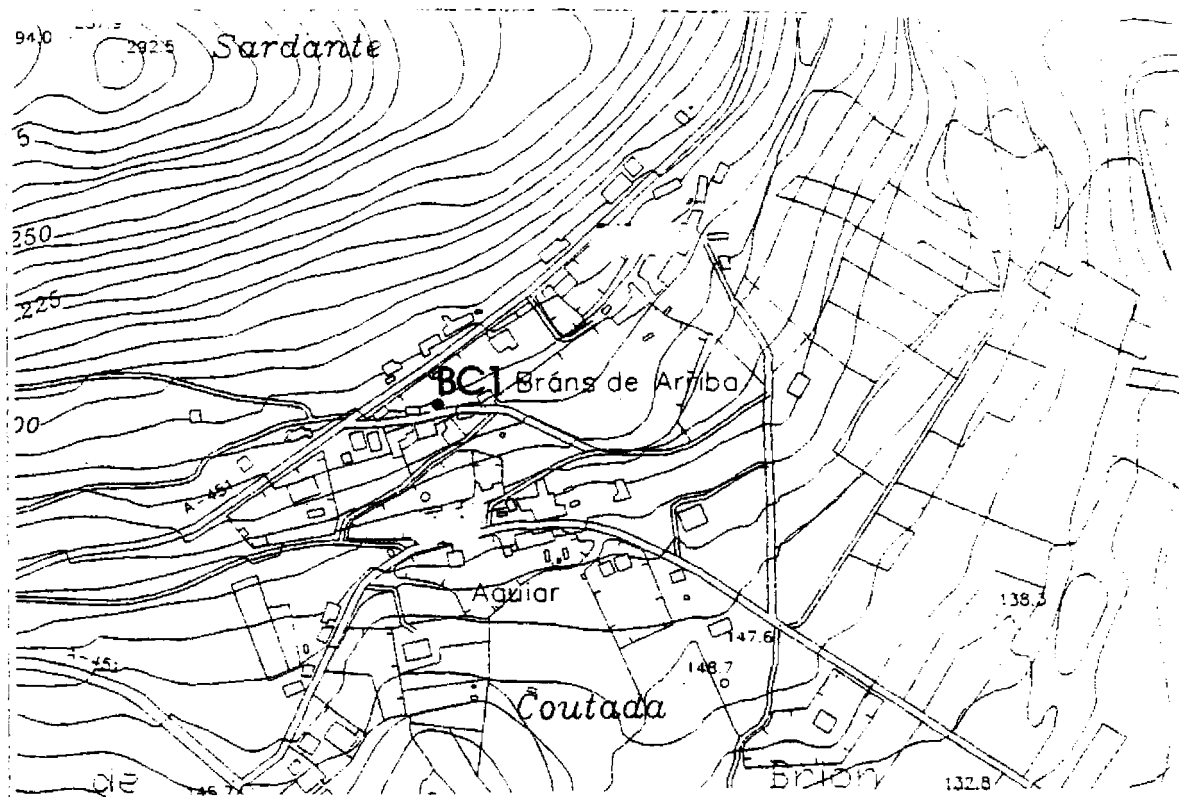
C) AMBIENTAL:

OBSERVACIONES:

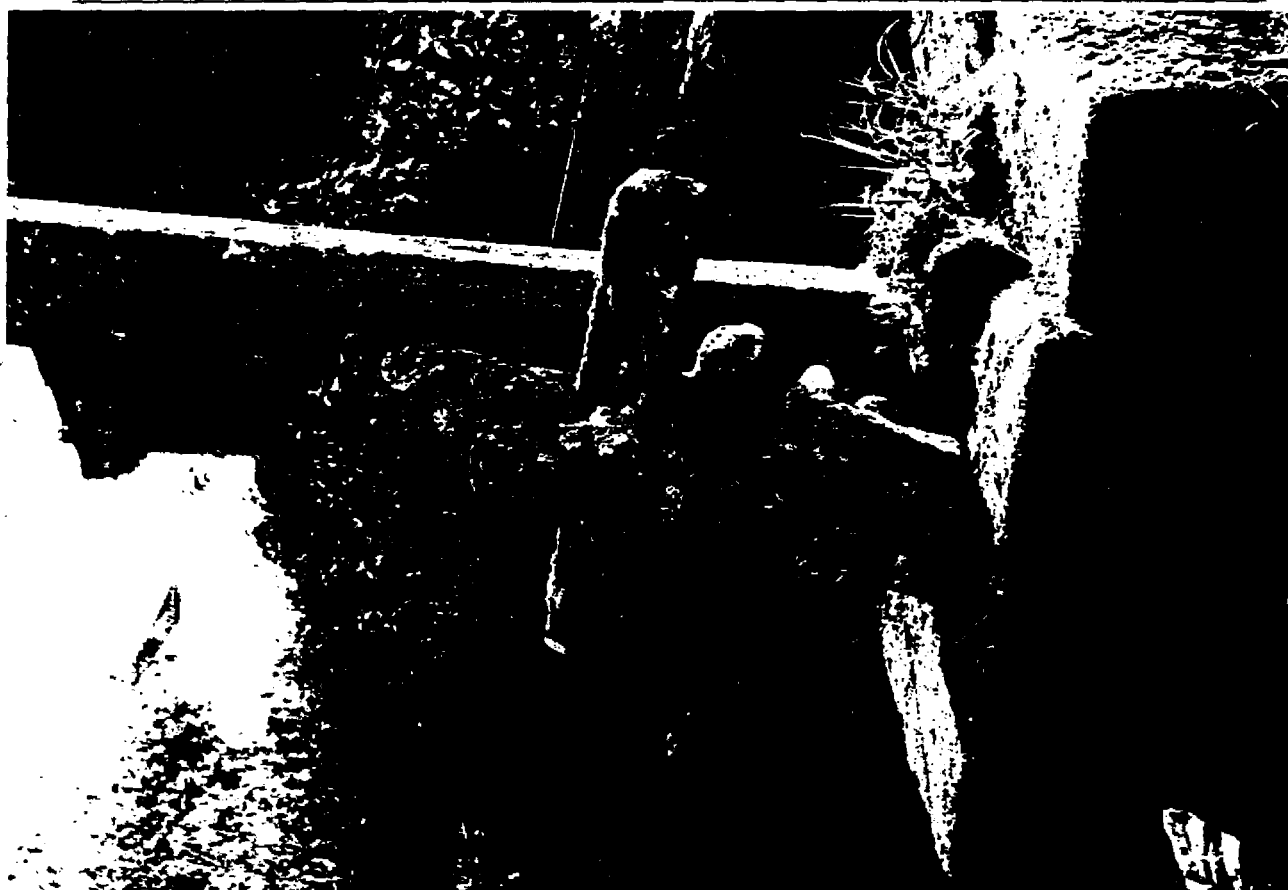
Aconséllase o traslado do cruceiro a algunha encrucillada da aldea, de maneira que contribúa a consolidar a identidade veciñal, ao tempo que favoreza a súa conservación colectiva e mancomunada. Na medida en que os veciños/as se sintan ou non identificados coa obra, na medida na que a perciban como propia, esta gozará dunha boa ou mala saúde.

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

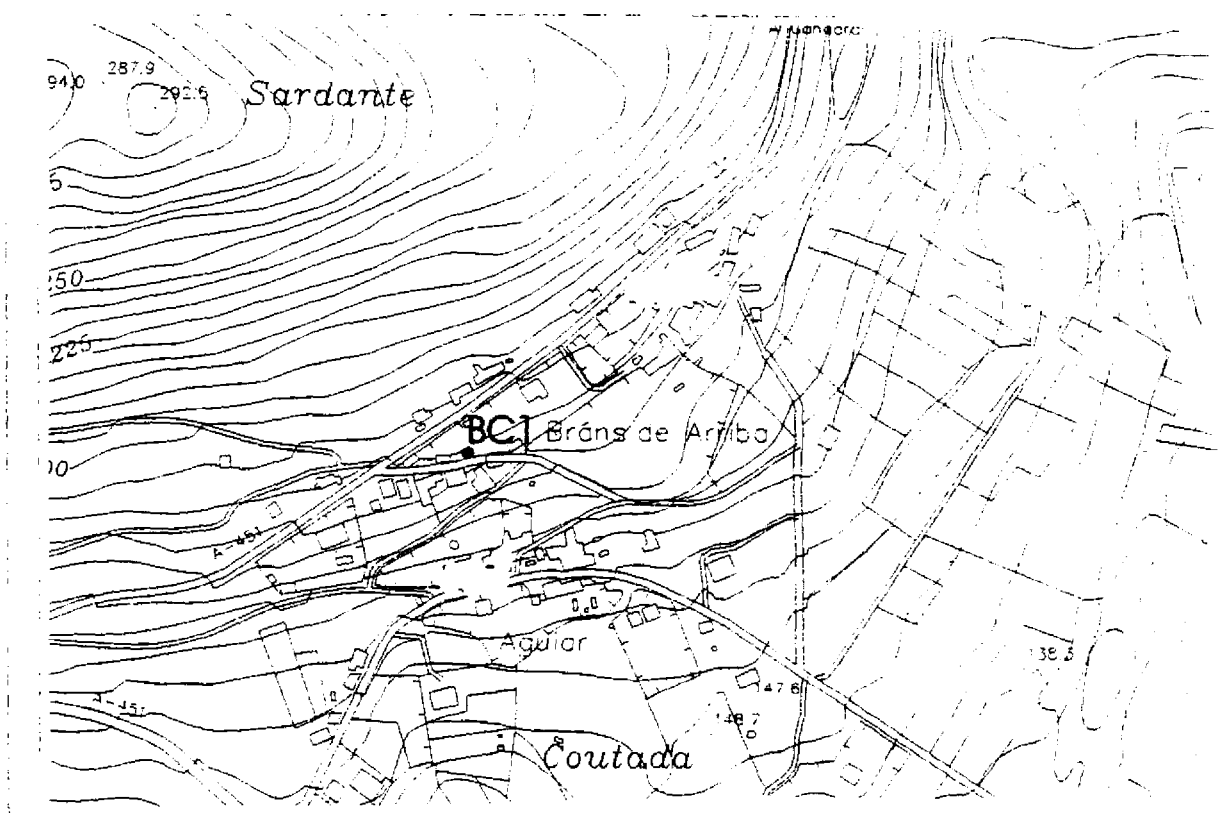

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

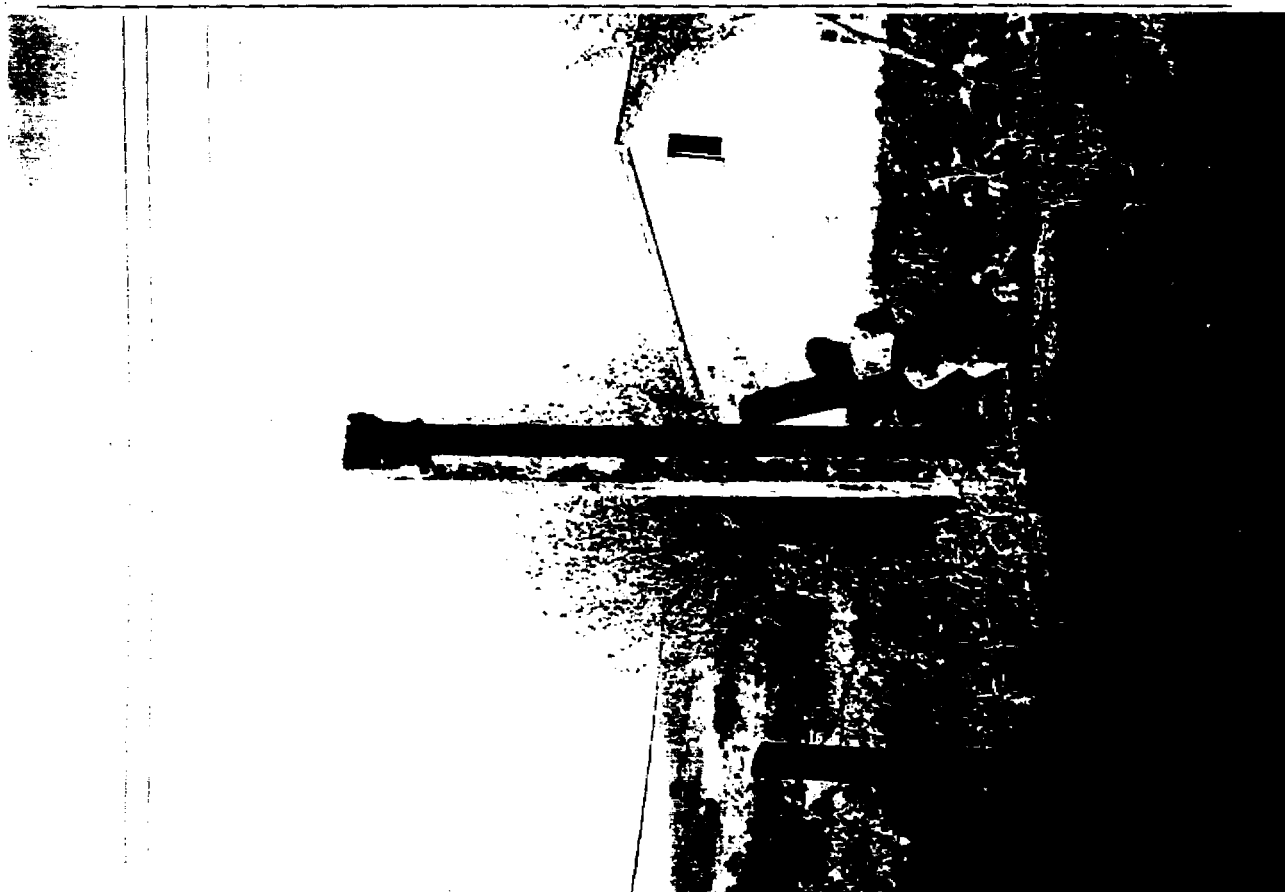

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 13

CLAVE IDENTIFICATIVA: BE5

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACIÓN:
Aldea do Enxo

TIPO DE ELEMENTO:
Pequena aldea liñal

LOCALIZACIÓN:
Ao norleste do Concello, entre a aldea brionesa de Brans de Arriba e o Concello de Ames.

TITULARIDADE:

DESCRIPCIÓN:

Está composta por unha pequena serie de vivendas que seguen a tipoloxía característica de casa rural e de construcións adxectivas que se dispoñen en numerosas combinacións, tal e como tratamos na memoria deste catálogo. A aldea está formada por unha ducia de vivendas de tamaño desigual, a maioría delas en estado semirruinoso, erguidas de xeito agrupado nun núcleo consolidado, e ao pé dun camiño que as intercomunica.

O cachote é o tipo de pedra máis característico das construcións, con pequenas inclusións dun perpiaño de labra irregular nos ángulos das edificacións e máis no contorno dos vanos.

Destaca unha das vivendas pola extensión das veigas asociadas a ela e máis pola posesión dun pombal de planta circular e un hórreo de tres claros de tipoloxía mixta, ambos nun estado relativamente bo.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM NA QUE SE ATOPA:

Solo de Núcleo Rural Consolidado

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO:SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS:	CONSERVACIÓN:SI	REESTRUCTURACIÓN:SI
	RESTAURACIÓN:SI	ADICIÓN PLANTA:-
	CONSOLIDACIÓN:SI	REHABILITACIÓN: SI

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

- A) NO PROPIO ELEMENTO: Supresión do cableado aéreo; instalación dun alumado público máis acorde co contorno ambiental; promoción da rehabilitación das vivendas abandonadas; empedrado do camiño veciñal e construción/habilitación de elementos que favorezan a socialización e a identidade comunitaria (área recreativa, roteiro natural –aproveitando o regato que transcorre á beira da aldea...).

NIVEL DE INTERESE ¹	1	2	3		ESTADO DE CONSERVACIÓN
HISTÓRICO		X			A) BO: B) REGULAR: C) MALO: SI
ARTÍSTICO- ARQUITECTÓNICO		X			
URBANO		X			

NIVEL DE PROTECCIÓN:

A) INTEGRAL:

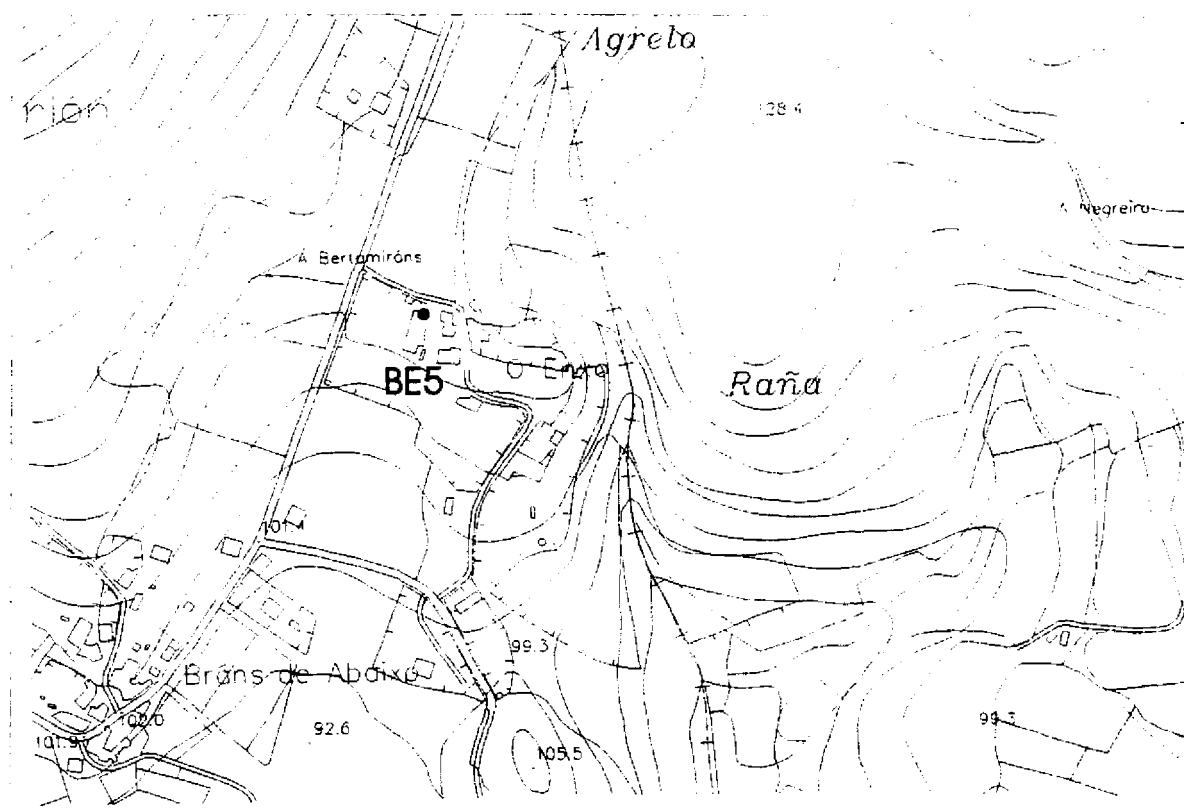
B) ESTRUCTURAL: SI

C) AMBIENTAL:

OBSERVACIÓNS:

Pode ser que pola aldea transcurrixe algún dos camiños históricos que atravesaron Brión, tal e como aseguran algúns veciños.

¹ 1. Moi Alto; 2. Alto; 3. Medio

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 14

CLAVE IDENTIFICATIVA: BR1-BR2-BE16

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACION: Igrexa de S. Fins de Brión	TIPO DE ELEMENTO: Arquitectura relixiosa
--	--

LOCALIZACION: No lugar de A Igrexa, entre Guldrís e A Torre	TITULARIDADE: Freguesía de S. Fins
---	--

DESCRICION:

Trátase dun templo de planta rectangular ao que se engadiu o campanario -no lado sur da fachada- e a sacristía -no lado sur do presbiterio-. O actual edificio, cuxa construción escomenzou no ano 1731, é extraordinariamente sobrio, espido de calquera tipo de ornato que interrumpa a simplicidade de volumes e liñas que compoñen a edificación primixenia.

Temos constancia documental de que a sacristía foi construída no ano 1819, mais o deseño da torre das campás tamén denuncia a man dun arquitecto e dun tempo substancialmente diferenciado do que contemplou o levantamento do resto do edificio, sen dúbida posterior a este. A proporcionalidade e estilización do campanario, xunto coa presenza evidente de elementos compositivos propios do barroco de placas compostelán, fan posible que en S. Fins se vinculen a mellor tradición constructiva culta coa arquitectura relixiosa máis humilde e simplista.

Ao pé da igrexa parroquial áchase a Casa Parroquial de S. Fins (BE16), un inmovible de planta rectangular, cuberta a catro augas e dúas alturas (B+I) construída con perpiaño irregular (*opus vittatum*) caleado. Como peculiaridade conta cun reloxio de sol situado nun ángulo da edificación.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM NA QUE SE ATOPA:

Equipamentos

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO	RECOMENDADO:SI	OPTATIVO:	INNECESARIO:
----------	----------------	-----------	--------------

OBRAS PERMITIDAS:	CONSERVACIÓN:SI	REESTRUCTURACIÓN:NON
	RESTAURACIÓN:SI	ADICIÓN PLANTA:-
	CONSOLIDACIÓN:SI	REHABILITACIÓN:NON

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

A) NO PROPIO ELEMENTO: Aconséllase a supresión dos altofalantes sitos nos vanos do campanario, así como a limpeza da terra que se deposita no tellado do mesmo, e que posibilita o crecemento de herba e distintos tipos de plantas que, co paso do tempo, poden fisurar os muros.

B) NO CONTORNO: Recoméndase a instalación dun alumeado nobre, acorde co contorno do monumento.

NIVEL DE INTERESE ¹	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTÓRICO		X		A) BO: SI B) REGULAR: C) MALO:
ARTÍSTICO- ARQUITECTÓNICO		X		
URBANO		X		

NIVEL DE PROTECCION:

A) INTEGRAL: SI²

B) ESTRUCTURAL:

C) AMBIENTAL:

OBSERVACIONES:

No aseo adro atopamos varias cruces de pedra, entre as que se intercalan pináculos rematados en esferas pétreas, e un sinxelo cruceiro de varal detrás dun sobrio pousadoiro. Os panteóns de pedra que se dispoñen no lado norte do recinto santo presentan un deseño e unha decoración meritosos, que aconsellan a súa conservación.

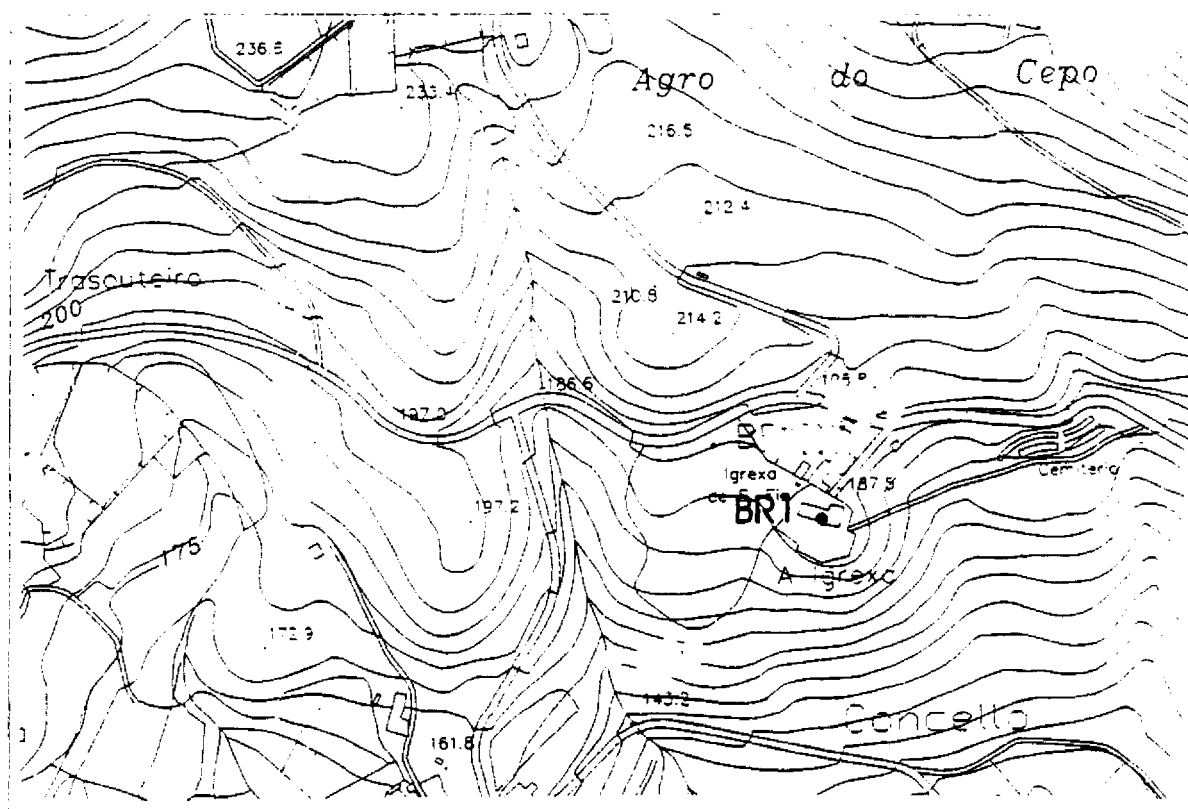
A uns cen metros monte abaixo do templo atopamos os restos da **Capela de S. Clemente (BR2)**, da que só fican parte dos muros, coa fonte do santo ao seu pé.

¹ 1. Mer. Alto, 2. Mer. Medio, 3. Mer. Baixo.

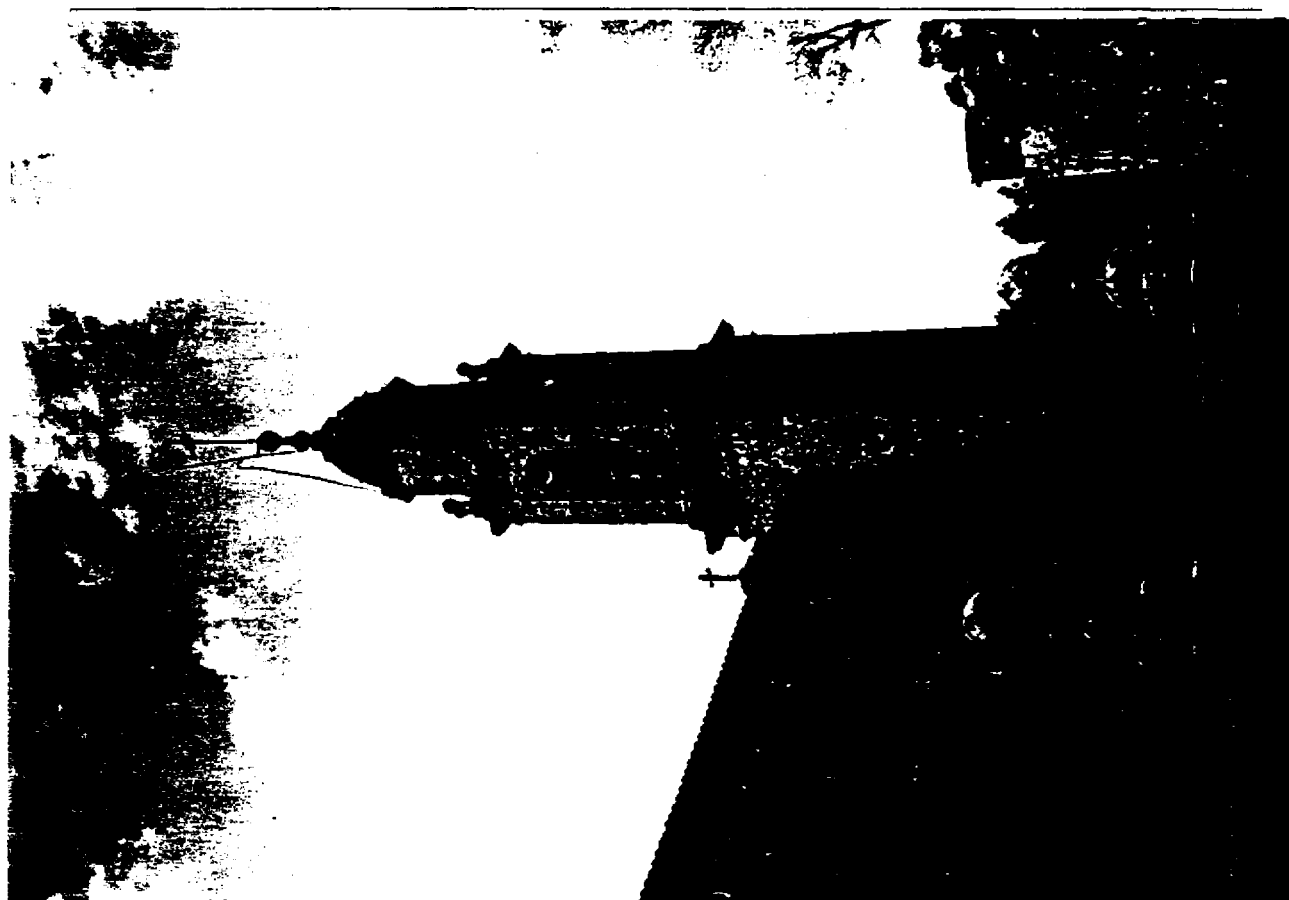
² Faz alusión a todos os elementos.

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

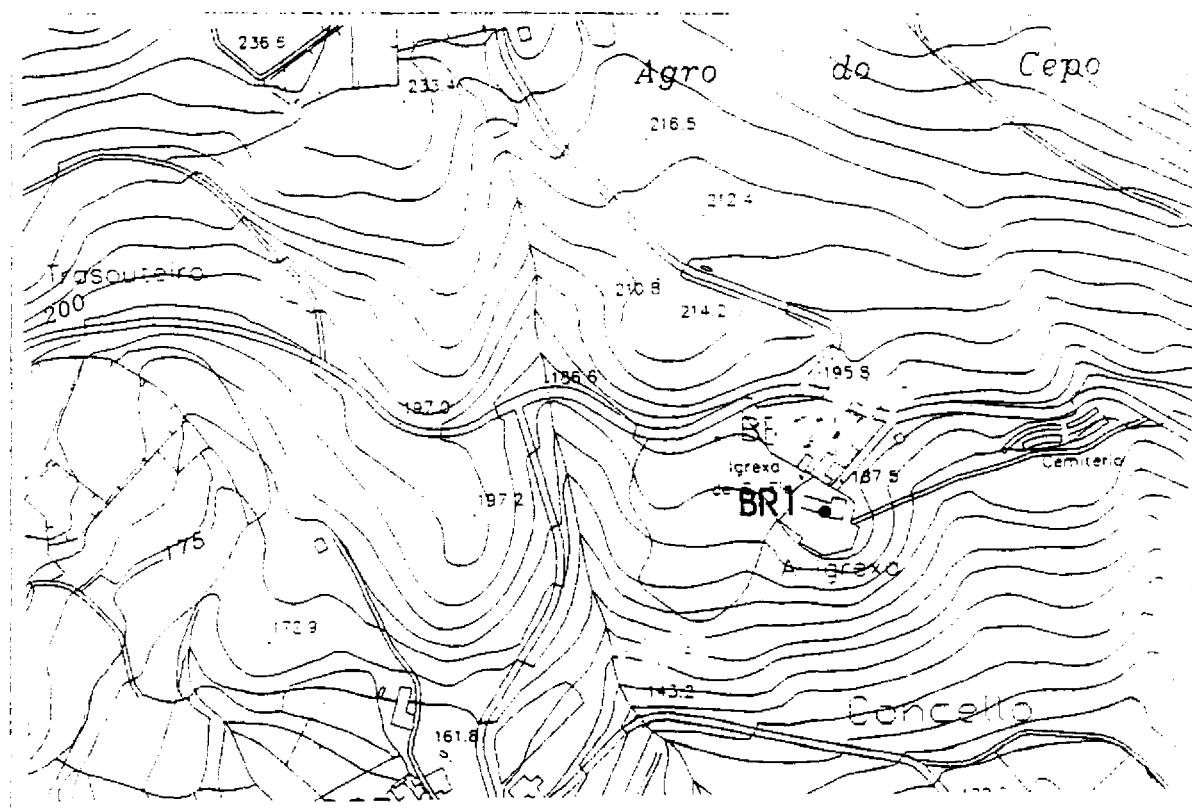

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

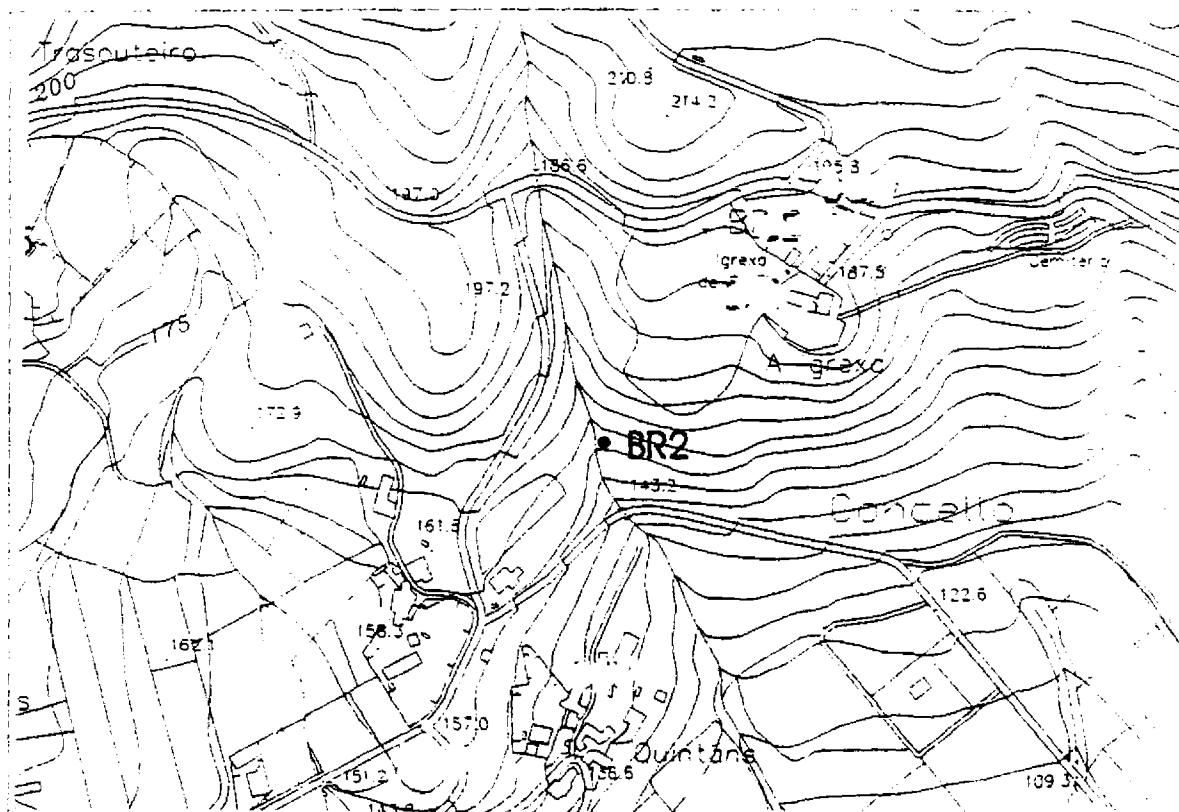

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

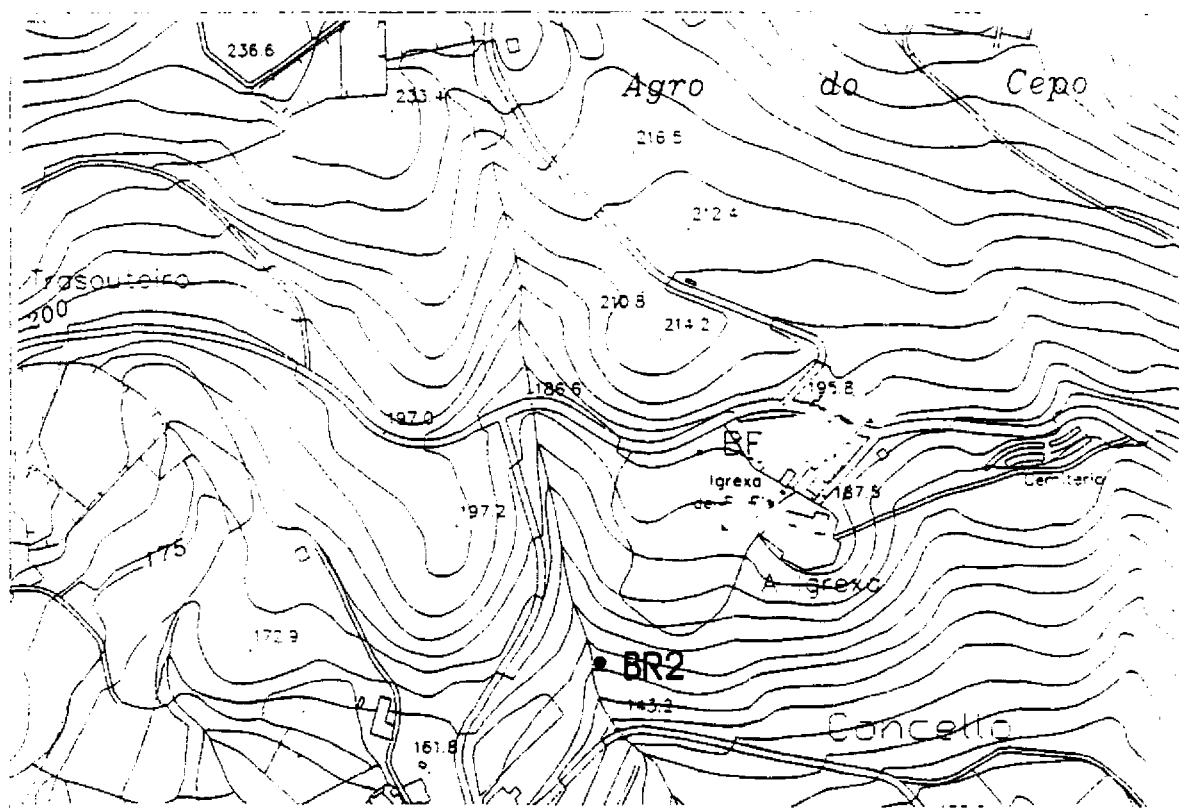

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

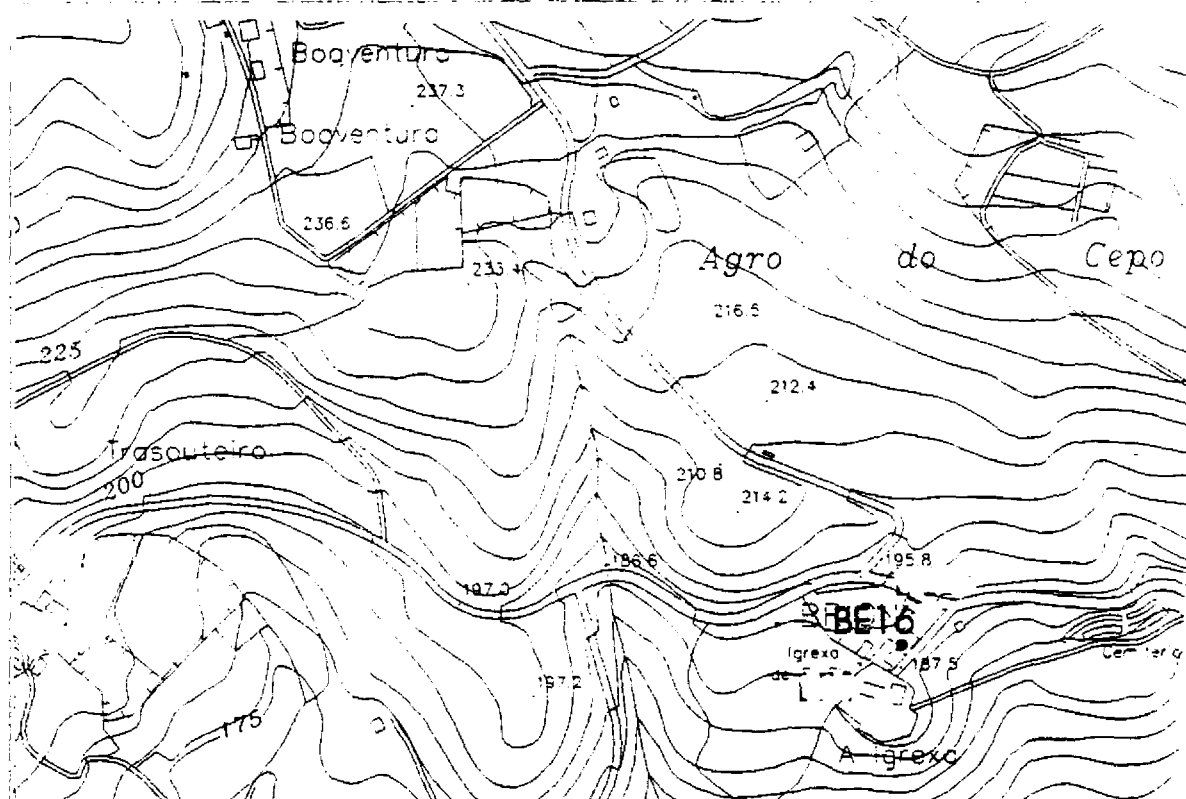

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

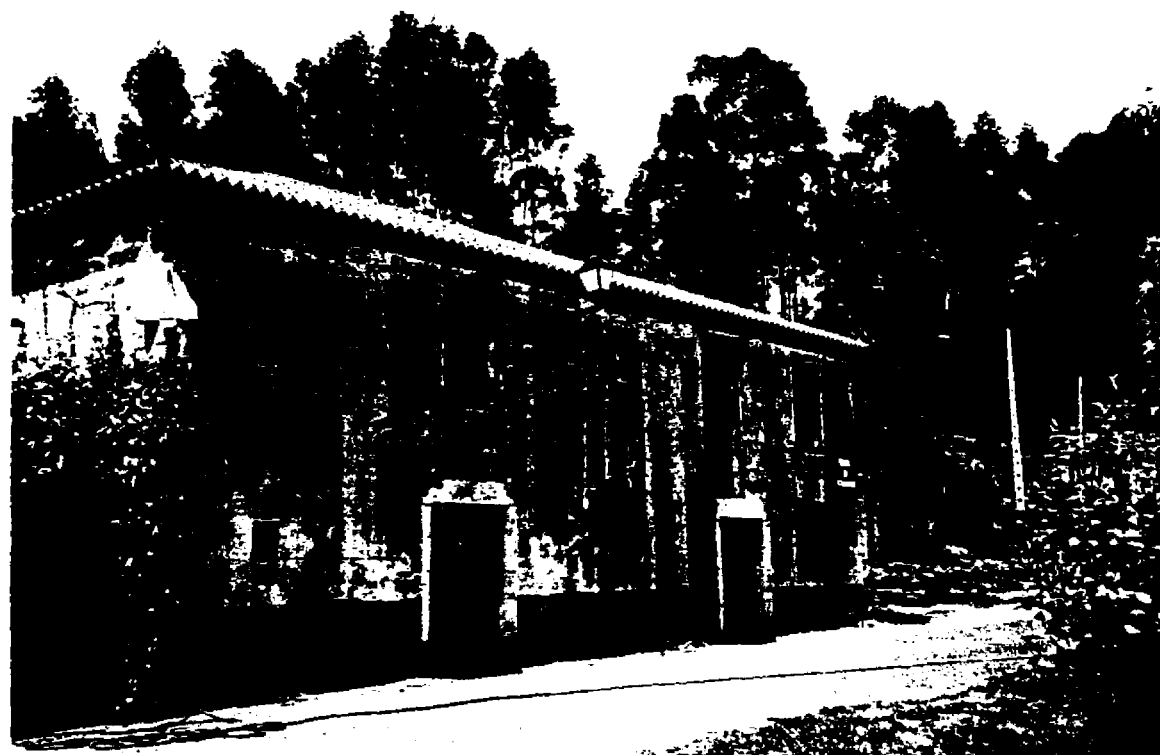

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

CATÁLOGO DE BENS CULTURAIS DO CONCELLO DE BRIÓN

PARROQUIA DE BRIÓN

FICHA INDIVIDUAL Nº: 15

CLAVE IDENTIFICATIVA: BC6

DOCUMENTACIÓN ESCRITA

DENOMINACION: Cruceiro da Igrexa	TIPO DE ELEMENTO: Cruceiro de varal ou esteo
LOCALIZACIÓN: Nas proximidades do adro de S. Fins Coordenadas	TITULARIDADE: Pública

DESCRIPCIÓN:

Atópase nunha encrucillada, fronte ao pombal da ruínosa Casa Rectoral. Xunto cunha serie grandes pedras de forma troncocónica –situadas detrás do elemento e províntes con toda seguridade das Torres de Altamira- e o artístico pousadoiro que se sitúa fronte do cruceiro, este forma un conxunto dunha beleza extraordinaria.

O varal érguese sobre un basamento de plataforma triangular que consta de tres chanzos e basa, do que arranxa o fuste. Na parte alta deste, un capitel no que se esculpen a cabeza dun querubín coas asas recolleitas. Segue a cruz, de sección circular soportando a imaxe do Cristo –de fronte- e da Virxe das Dorés –no envés- coas mans cruzadas sobre o peito. González Pérez dátaa na segunda metade do S. XVIII.

ZONA DE ORDENANZA NO PXOM NA QUE SE ATOPA:

Solo de Núcleo Rural Non Consolidado

PLANEAMENTO POSTERIOR:

OBRIGADO: RECOMENDADO:SI OPTATIVO: INNECESARIO:

OBRAS PERMITIDAS:	CONSERVACIÓN:SI	REESTRUCTURACIÓN:NON
	RESTAURACIÓN:SI	ADICIÓN PLANTA:-
	CONSOLIDACIÓN:SI	REHABILITACIÓN:NON

Observacións:

MELLORAS NECESARIAS:

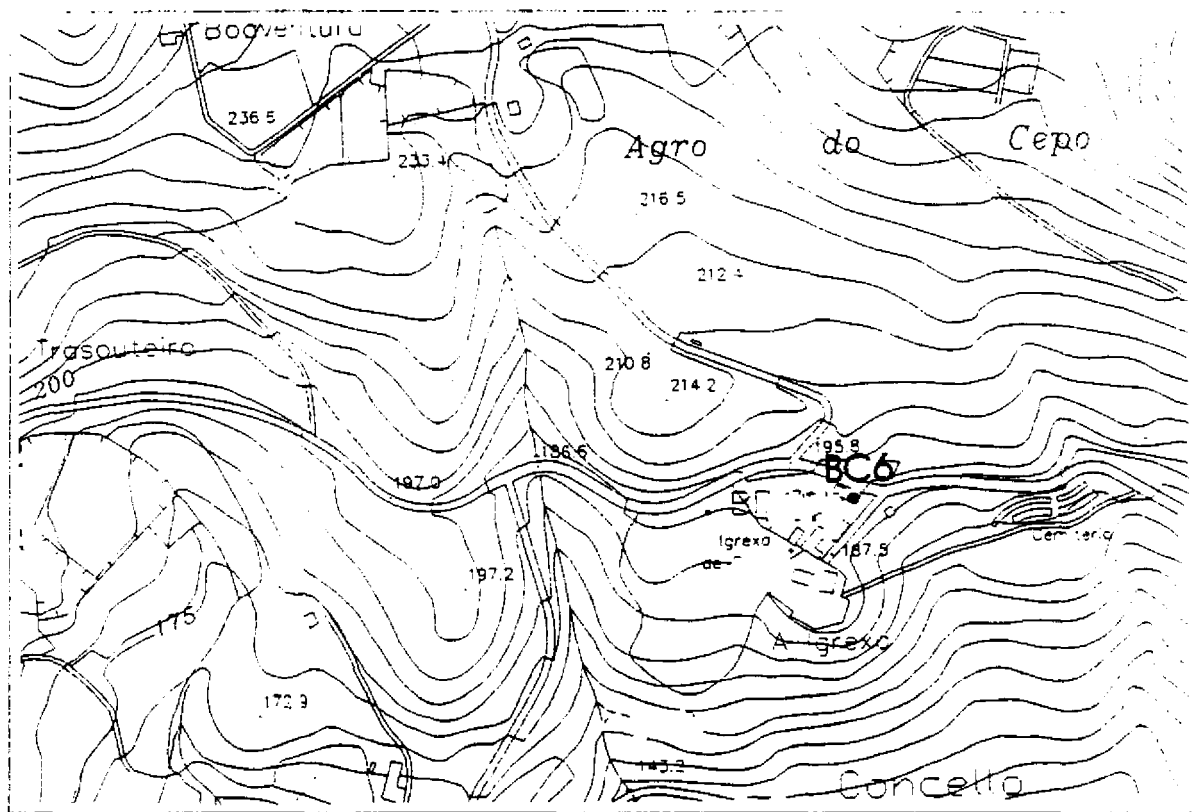
A) NO PROPIO ELEMENTO: Labores periódicos de limpeza dos líquens e prevención das enfermidades da pedra.

B) NO CONTORNO: Axardinamento e acondicionamento.

NIVEL DE INTERESE ²	1	2	3	ESTADO DE CONSERVACION
HISTORICO		X		A) BO: SI B) REGULAR: C) MALO:
ARTISTICO- ARQUITECTÓNICO		X		
URBANO		X		
NIVEL DE PROTECCION:				
A) INTEGRAL: SI		B) ESTRUCTURAL:		C) AMBIENTAL:
OBSERVACIONES:				

LOCALIZACION DO ELEMENTO

Escala 1:5.000

FOTOGRAFIA DO ELEMENTO

